

J e g y z ő k ö n y v

a Közoktatás-politikai Tanács

2009. szeptember 3-án, csütörtökön, 10 órakor
az Oktatási és Kulturális Minisztérium (Budapest V., Szalay u. 10-14.)
101. számú tanácstermében megtartott
ülésétől

Napirend:

1. A „Javaslat a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésére” címet viselő törvényjavaslat közoktatást érintő előirányzatai

Előadó: Móré Tamás főosztályvezető-helyettes (OKM)

Elnököl: Ambrus István, a kormányzati oldalról

Jegyzőkönyvvezető: Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői**Az országos pedagógus szakmai szervezetek képviselőiben:**

Dr. Dobos Krisztina
Miklósi László
Pecsenye Éva

Az országos pedagógus szakszervezetek képviselőiben:

Menyhárt Pál
Muity Mária
Kertész Ágnes
Galló Istvánné
Dr. Horváth Péter

Az országos szülői szervezetek képviselőiben:

Keszei Sándor
Simonné Toldi Ágnes

Az országos diákszervezetek képviselőiben:

Jásper András
Tóth Ákos

A helyi önkormányzatok érdekképviselői szervei részéről:

Horváth Gézáne
Heltai Miklós

Az országos kisebbségi önkormányzatok képviselőiben:

Dr. Schäffer István
Kanaki Lefter
Csikós Árpád

A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók képviselőiben:

Bajzák Erzsébet
Braun József
Papp Kornél

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium és más, az oktatásban érdekelt minisztériumok képviselőiben:

Csibran Katalin (OKM)

Móré Tamás (OKM)

Kiss Mária (EM)

Lóczy Péter (MEH)

Bencze Péterné (PM)

Ambrus István (OKM)

Tartalomjegyzék

Általános bevezető	6
A Javaslat a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésére címet viselő törvényjavaslat közoktatást érintő előirányzatai	6
<i>Móré Tamás főosztályvezető-helyettes tájékoztatója</i>	<i>Hiba! A könyvjelző nem létezik.</i>
Különfélék	30

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 13 perc)

AMBRUS ISTVÁN, az ülés levezető elnöke – a továbbiakban ELNÖK: Hölgyeim és Uraim! Mindenkit tisztelettel köszöntök a Közoktatás-politikai Tanács szeptember 3-ára összehívott rendkívüli ülésén. A rendkívüli ülésre miniszter úr nevében egyetlenegy napirendi javaslatot írtunk meg: azt fogalmaztam meg, hogy a költségvetésnek lesz a mai napon az úgynevezett első olvasatos tárgyalása. Ez azért nem valósult meg, mert a kormány még nem fejezte be, ezért nem tudtunk önöknek ilyen jellegű dokumentumot elkészíteni. A szakterületen viszont a költségvetés előkészítésére készült egy tizenhárom oldalas előtanulmány, amely alkalmas arra, hogy a testületekben megmerítsük, és valamennyi testületünk – mind a KÖÉT, az Országos Köznevelési Tanács, az Országos Diákjogi Tanács, a Szülői Érdekképviselői Tanács – elé terjesszük. Ez nem jelenti azt, hogy a jövőben a testületünk számára megszokott metodikával ne tárgyaljunk a költségvetésről, vagyis várhatóan további olvasatokban magáról a törvényjavaslatról tudunk beszélni.

A mai ülésünkre a gazdasági és fejlesztési államtitkárság biztosított előadót: Móré Tamás főosztályvezető-helyettes úr lesz a napirend előterjesztője.

Mielőtt erre rátérnénk, megkérdezem a testület tagjait, hogy van-e más javaslatuk a napirenddel kapcsolatosan.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: A végén kérnék egy egyebeket.

ELNÖK: Rendben, különfélék, egyebek.

A kormányzati oldalról nekem jut az a feladat, hogy ezt a mai ülést levezessem, mert a kormányzati oldal következik az úgynevezett rotációs rendszerben a mai ülés vezetésével. (*Heltai Miklós: Titkár úr nem tagja a testületnek.*) Így van, de megkérdezem, van-e valakinek más javaslata.

Napirend előtt annyit szeretnék elmondani, Merkl Hilda jelezte, hogy a mai értekezleten nem tud részt venni; a nem állami, nem önkormányzati iskolák részéről az Evangélikus Egyház képviselője, Évike szintén jelezte ezt; más bejelentés a szakszervezeti oldalon van, miszerint Kerpen Gábor úr külföldön tartózkodik, ezért nem helyette, de szakértőként a szakszervezete képviselteti magát mai tanácskozásunkon.

Átadnám a szót Móré Tamás úrnak, kérve, vezesse fel a napirendet.

MÓRÉ TAMÁS: Köszönöm szépen. Móré Tamás vagyok, a gazdasági és fejlesztési szakállamtitkárságon belül működő költségvetési és közgazdasági főosztályon dolgozom.

Egypár szót szólnék először az általános peremfeltételekről, az egész költségvetés tervezéséről.

Sajnálatos módon tavaly ősz óta mindenki számára nyilvánvaló, hogy gazdasági válsággal állunk szemben. Az volt a kérdés, hogy ez milyen mértékben fog begyűrűzni az országba. A kormány idén tavasszal-nyáron megpróbálta ezeket a feszültségpontokat kezelni, méghozzá oly módon is, hogy lehetőleg a reálszféra erősödését tegye lehetővé. Ennek része volt a járulékcsoökkentés, ami már az idei évben is érvényesül – bár csak a minimálbér kétszeresére -, a következő évtől azonban már teljes összegében egy ötszázalékos járulékcsoökkentéssel fogunk találkozni. A mellett, hogy a gazdaságban egy gyengülés tapasztalható, nekünk pedig mindenképpen tartanunk kell az államháztartási hiány meghatározott összegét, százalékos értékét, egyben a GDP is csökken, tehát szükség van egyrészt kiadáscsoökkentő, másrészt

bevételnövelő lépésekre is, nemcsak az adókiesés kompenzálása érdekében. Ez egyetlen ágazatot és egyetlen tárcát sem kerül el következményeit tekintve, így az OKM fejezetében épp úgy, mint az önkormányzati körben, számolni kell például a járuléksökkentésből adódóan a tényleges kifizetési igények mérséklődésével is, amely összegek így a rendszerből kivételre kerülnek. Ez lényegében egy intézményi körben viszonylag egyszerűen megoldható, sokkal nehezebb az önkormányzati körben, ahol ez alapvetően az alapszabványokon – mint bérhordozó normatívákon – keresztül történhet meg.

Normálisan a 2007-től kezdődően, a tanév rendje szerinti költségvetési finanszírozás történik, ami azt jelenti, hogy minden évben van egy első nyolc és egy utolsó négy hónapra vonatkozó fajlagos összegmeghatározás a költségvetési törvényben. Az idei évben a normatívák összegének csökkentésénél arra kell jutni, hogy a fajlagos összeg csökkentése nem vonatkozhat, csak a 2010. utolsó négy hónapjára megállapított fajlagos összegre, hiszen akkor a 2011. évben az első hónapban egy túlságosan nagy terhet jelentene, hanem szétosztásra kerül az egész évre. Ez azt jelenti, hogy már a 2009-es költségvetési törvénnyel 2010 első nyolc hónapjára meghatározott fajlagos összegek változása-változtatása is meg kell történjék.

A másik oldalról történt egy áfaemelés, ami nyilván intézményi szinten a kiadások növelését fogja jelenteni, és egy jobban átgondolt pénzfelhasználást tesz szükségessé.

A mellett, hogy a gazdasági válság kihívásaira valamilyen módon válaszolni kell, igen fontos változás még nemcsak a központi költségvetés, hanem az önkormányzatok életébe is az úgynevezett státustörvény – az államháztartási szervek jogállásáról szóló törvény – hatályba lépése, ami hatásaiban a későbbiekben még említésre kerül, illetve egy, már bevezetett, és most már – hál'istennek – azt mondhatjuk, hogy szinte rutinnal alkalmazott teljesítménymutató-rendszer kiteljesedése, ami a következő évben történik meg. Lényegében, a tizenharmadik évfolyamok kivételével, most már minden évfolyamnál, évfolyamcsoportnál a kemény, tehát a közoktatási törvény mellékletében meghatározott átlaglétszámok alapján történő kalkuláció lép életbe.

Be kell vallanunk, hogy a mostani költségvetési helyzetben bizonyos pozitív tendenciák fenntartása vagy eddig elért jogok, előnyök megtartása is külön eredményt jelentett. Így tulajdonképpen eredményként lehet beszámolni arról, hogy az ingyenes étkeztetés kiterjesztése továbbra is folytatódhat, és immár a hetedik évfolyamon is meg fog ez történni – természetesen csak a rászorultsági körben. Nem fognak elveszni az Új tudás programban az előző év tárgyalási eredményeként az idei évben már belépő, olyan pozitív fejlemények, mint az illetménypótlék vagy a kiegészítő illetmény – ugyanakkor, mivel ez is bérként vagy bérelemként működő dolog, természetesen itt is érvényesülni fog a járuléksökkentés hatása. Ez azonban nem jelenti azt, hogy valójában nettóban kevesebb pénz érkezne az érintettekhez.

Sajnos a kötelező feladatokon túl vannak olyan fejlesztési feladatok, amelyek vélhetően valamilyen mértékben áldozatává válnak ezeknek a költségvetési nehézségeknek. Így például a szakmai és informatikai fejlesztések előirányzata. Itt általában azzal a problémával szoktunk találkozni, hogy főleg a társasági adóról szóló törvény, de az államháztartási szervezetek számviteléről szóló kormányrendelet is meghatároz leírási kulcsokat az eszközökhöz. Nyilvánvaló, hogy ezek a leírási kulcsok papíron létező leírási kulcsok, a valóságban ezeknek az eszközöknek az elavulása nem olyan mértékű, nem olyan gyors, mint ahogy azt az eredmény módosítása érdekében figyelembe lehetne venni a könyvvitelben. Így olyan óriási tragédiát reményeink szerint nem fog jelenteni az, hogyha ezeknek az eszközöknek az azonnali pótlása nem az értékcsökkenéssel azonos ütemben történik meg.

Szintén martaléka lehet a jelenlegi költségvetési helyzetnek a következő évben a komprehenzív iskolaszervezés támogatása, ami furcsa módon nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket az idei évben: viszonylag alacsony az érdeklődés a támogatás iránt.

Itt jön be a státusztörvény jelentősége: a közalapítványok támogatása is csökken, illetve megszűnik. Itt nagyon fontos megemlíteni a státusztörvénynek egy előírását, amivel a 2006. évi LXV. törvényt módosította. Ez ugyanis arról szól, hogy gondoskodni kell egy közalapítvány egy éven belüli megszüntetéséről, ha annak a közalapítványnak a bevételein belül az államháztartási bevétel eléri vagy meghaladja a húsz százalékot, vagyis államháztartáson kívülről nem tud 80 százaléknyi bevételt szerezni. Sajnos, az érintett körben ez fennáll.

Az előzőeken túl meg kell jegyeznünk, hogy azoknál a feladatoknál, amik inkább szociális jellegűek, nem a közoktatásra kötelezően előírt feladatok – mint például az étkeztetés –, elvárható, hogy valamilyen mértékben megváltozzék a családnak, mint a gyermek finanszírozását szolgáló egységnek a hozzájárulása. Az étkeztetésnél ugyanúgy, mint ahogy az alapfokú művészeti oktatás esetében is.

Lényegében ez lenne a most ismert tervezési elvek alapján körvonalazható kép, ami akár ebben a pillanatban is változhat, ugyanakkor a változási irányok nem egymás ellen ható irányok.

Ha az elmondottakhoz bármilyen kérdés, megjegyzés lenne, várom önöktől.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérem az oldalak bejelentkezését!

Szakmai oldal? *(Miklósi László.)* Országos szakszervezetek, ki a szóvivő? *(Galló Istvánné, a Pedagógusok Szakszervezete elnöke.)* Az országos szülői szervezetek képviselőitében? *(Keszey Sándor.)* A helyi önkormányzatok, iskolafenntartóként? *(Horváth Gézané.)* Országos kisebbségi önkormányzatok? *(Dr. Schäffer István.)* Országos diákszervezetek? *(Tóth Ákos.)* És a nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók? *(Papp Kornél.)* Én pedig nyilatkoztam, hogy a kormányzati oldal részéről jómagam.

Megkérdezem, hogy a kérdéseket és a véleményeket külön vagy egy körben fogalmazzuk-e meg. Aki azzal ért egyet, hogy egyben tárgyaljuk, kérem, kézfeltartással jelezze. *(Muity Mária: Ügyrend!)* Tessék!

GALLÓ ISTVÁNNÉ: A munkavállalói oldal kezdeményezi, hogy tíz perc egyeztetési időt legyenek kedvesek biztosítani.

ELNÖK: Erről döntsünk véleményezés nélkül! Aki egyetért azzal, hogy tíz perc szünet következék, az oldalak részéről emelje fel a kezét! *(Szavazás.)* Többség, köszönöm.

Tíz perc szünet következik.

(Szünet: 10.28 – 10.38)

ELNÖK: Folytatjuk a munkát, a szakmai oldalé a szó.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm szépen. Előljáróban szeretnék leszögezni, hogy értelemszerűen...

ELNÖK: Ez kérdés vagy vélemény?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Vélemény.

ELNÖK: A kérdést és véleményt egyben tárgyaljuk? *(Egyetértő bólintások.)* Tehát egyben.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Tehát előjáróban szeretném világossá tenni, hogy a szakmai oldal értelemszerűen nem az ülés előtt kézhez kapott tájékoztatóhoz szól hozzá - hiszen erre nyilván nem lehetünk felkészülve -, hanem néhány általános szempontot kívánunk itt elmondani.

Először is azt, hogy a költségvetés tárgyalását kiemelten fontos szakmai és szakmapolitikai kérdésnek tartjuk. Éppen ezért, miközben nagyon örülünk és fontosnak tartjuk az előterjesztő kolléga úr jelenlétét, e mellett nyilván nagyon szerencsés lett volna, ha a KT mai ülése olyan időpontban volna, amely miniszter úrnak vagy államtitkár úrnak is alkalmas, hiszen elsődleges szakmapolitikai kérdés az, amiről beszélünk. Nem kizárólag szakmai kérdés: meghatározó oktatáspolitikai kérdés. Különösen a jelenlegi helyzetben.

Ha a következőkben – tegyük fel – arról beszélénk, hogy a világ és az ország jelenlegi gazdasági helyzetében, a gazdasági válság közepette más módon kell bizonyos kérdésekhez közelíteni – ami, hangsúlyozom, nem szakmai, hanem politikai és szakmapolitikai kérdés -, akkor nyilván ezen az alapon el lehetne különíteni azokat a kiadáscsökkenéseket vagy –csökkentéseket, amelyek egy automatizmusból következnek, bizonyos jogszabályok – például az adójogszabályok – alapján. Jó lenne látni, mennyi az az összeg, amelyet meg kell takarítani a tárcának úgy, hogy erről nem a tárca döntött, vagyis hogy mi az a keret, amelyben mozoghat. Ha ebből levonnánk az automatizmusokat, minden bizonnyal lenne még egy további összeg, amelyet még meg kell takarítani – itt viszont már konkrét számokat kellene látni: ekkor az elvonandó összeg, ebből ennyi az automatizmus, továbbá el kell vonni még ekkora és ekkora összeget. Ha ezt látjuk, akkor látjuk, hogy mekkora összegről van szó. Ezt követően jó lenne tudni, hogy a tárca milyen szakmai és szakmapolitikai megfontolások alapján javasolja éppen azoknak a területeknek a csökkentését, amelyeket javasol. És akkor erről oktatáspolitikai vitát tudnánk ma itt tartani. Azt gondolom, a mai ülésnek éppen ez lenne a legfontosabb feladata, amikor még nem számokról, hanem oktatáspolitikáról és irányról tudnánk beszélni.

A szakmai oldal ezért szeretné világossá tenni – itt elsősorban sajtóhírekre vagyunk kénytelenek támaszkodni, mert például a pedagógus-továbbképzési keret esetleges csökkentéséről ma itt nem volt szó –, hogy nem állnak rendelkezésünkre olyan számok, tervezetek, táblázatok, amikből ezt láthatnánk. Szeretnénk nagyon világossá tenni mindenki számára, hogy a szakmai oldal egyáltalán nem tartana helyesnek, nem tudna támogatni olyan kiadáscsökkenéseket, amelyek bármilyen szempontból súlyosan veszélyeztethetnék az óvodai, iskolai, kollégiumi munkában a szakmai minőséget. Nagyon-nagyon fontos lenne ezt világossá tenni, és ha kell csökkenteni, akkor erre feltétlenül tekintettel kell lenni. Erre pedig nagyon jellegzetes példa a pedagógus-továbbképzés. Évek óta mondjuk, hogy a kormányzati célokkal is ellentétes ennek a normatívának a több év óta tartó csökkentése, szakmailag pedig káros és elfogadhatatlan.

Az anyag, ahogy áttekintettük, nagyon eklektikus, de mielőtt a konkrét számokat látnánk, mégis ezeket az elvi szempontokat lenne célszerű tisztázni. Itt még mondhatnánk több példát arra, amiben a szakmai munkát veszélyeztetve látnánk, akár az előterjesztő által elmondottakból is, de mivel nem volt kellő időnk ezt az anyagot áttanulmányozni – sőt, nekem úgy tűnt, hogy itt mintha olyan szóbeli kiegészítéseket is kaptunk volna, ami talán nincs is benne az írásos szövegben -, én egyelőre általánosságban csupán ennyit mondanék.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Van-e az oldalon további kiegészítendő?

PECSENYE ÉVA: Csupán annyi, hogy az anyag nem is koherens. Például a 7. pontban „Az Új tudás, műveltség program folytatódik” részben és a 8. pontban felsorol olyan tételeket, amelyek csak részben vagy egészben tartoznak ezek az Új tudás, műveltség programhoz. Ilyen például a minőségbiztosítási, mérési, értékelési feladat – ez csak része; a másik a teljesítménymotivációs alaphól való levonás. Ezek nem az Új tudás program részei. És ez csak egy példa, amennyire bele tudtam nézni ebbe a fejezetbe, ezt tudom megállapítani – de más fejezetekben is hiányzik a koherencia.

Nem látjuk a logikáját ennek az anyagnak. Tehát, ahogy Laci is elmondta, részben hiányzik a számosság, hogy miből veszünk el mit, és mennyi marad, másrészt pedig az, hogy milyen logikai alapra épül. Az gondolom, azt gondolja az oldal, hogy ezt akkor tudjuk majd megtárgyalni, amikor már konkrét adatok lesznek a birtokunkban.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A szakszervezeti oldal következik.

GALLÓ ISTVÁNNÉ: Köszönöm szépen a szót. A szakszervezetek véleményét kívánom tolmácsolni.

Egyhangúlag az a véleményünk, hogy ilyen fontos kérdésben a helyszíni kiosztással a kezünkbe adott anyagról érdemi szakmai véleményt kialakítani nem tudunk, nem is kívánunk. Kérjük, hogy a KT súlyának megfelelően készítsék elő a továbbiakban ezeket az üléseket, ha tényleg azt akarják, hogy a KT meg tudjon felelni annak, amire létrehozták. Ezért bejelentem, hogy a szakszervezetek a mai ülésről most kivonulnak.

Köszönöm szépen. *(A szakszervezeti oldal képviselői elhagyják a termet. – Keszei Sándor: Tiszteletdíj azért jár?)*

ELNÖK: Sándor, ne haragudj, de ne viccelj!

KESZEI SÁNDOR: Én is ki akarok vonulni, és tudni akarom...

GALLÓ ISTVÁNNÉ: Keszei úr, azt gondolom, ez komolyabb dolog annál, hogy tiszteletdíjról beszéljünk.

KESZEI SÁNDOR: De komoly dolog, mert nekem 30 ezer forint pénz! Hogyhogy nem komoly dolog?! *(Papp Kornél: Te kaptál?)* Ja, nem, mert levontak belőle! *(Közbeszólások, derűlttség.)* Mit érdekel engem a szakszervezet, hogy ki vonul ki!

ELNÖK: Következnek az országos szülői szervezetek képviselői.

KESZEI SÁNDOR: Kérdésem lenne. Arról van most szó a nagypolitikában, hogy a hazai fejlesztési forrásokat ki kell váltani uniós forrásokkal. Mi úgy tudtuk, hogy amikor indult ez az egész fejlesztési dolog, akkor az Uniónak az volt a feltétele, hogy ezt nem lehet kiváltani. Most már lehet? 2004-ben vagy 2005-ben, amikor jöttek ezek a pénzek, még nem lehetett. Tehát ez lenne az egyik kérdésem, hogy most változott-e a helyzet, vagy ugyanaz. Mert eddig az uniós és

a hazai fejlesztések párhuzamosan mentek, sokszor egymást nem kiegészítve. Mi úgy éreztük, hogy ezek nem befektetések voltak, hanem – magyarán – erőteljesen pénzpocsékolásnak voltak tekinthetők. Most tulajdonképpen ez lenne megakadályozva? Nagyon helyesnek tartanánk, mert akkor nyilván azok jobban ellenőrzött befektetések, fejlesztések lennének, amik, a közoktatásba befektetést is jelentenek. Mi ugyanis szülőként, a gyerekeken keresztül, de mint munkavállalók sem érzékeljük az európai uniós források felhasználását, azt hiszem, azon kívül, hogy azokat az iskolákat nagyon szépen renoválták, vagy újat csináltak. A többi nem volt érezhető az oktatás színvonalában, minőségében, a szülőkre háruló terhek csökkenésében. Nem érezzük tehát az európai uniós fejlesztési forrásokat.

Két-három dolgot szeretnénk elmondani, elsősorban a hírekből, de látható is. Itt az önkormányzatokkal kapcsolatos úgynevezett megszorítás számunkra azt a kérdést veti fel, vajon lesz-e olyan ellenőrző szerv, amely megvizsgálja, hogy az önkormányzatok ellátják-e kötelező feladataikat. Az elmúlt évek megszorításai a mi számunkra azt mutatták, hogy nagyon sok önkormányzat letette a nem kötelezően vállalt feladatait, például a kerületi önkormányzatok átadták a középfokú iskolákat a fővárosnak. Ez csak egy egyszerű példa, de nagyon sok kötelező feladat esetében nem is fogjuk tudni, csak a helyiek, hogy ott volt ilyen nem kötelezően vállalt feladat, és ezt, bizony, le fogják tenni. Nyilván várható, hogy a kerületek, a nem megyei jogú városok és a kistéleplülések, ahol középfokú iskola van, át fogják azt adni a megyének. Várható-e ez, illetve fel van-e erre készülve, tudja-e fogadni a megye és a főváros, lesz-e erre költségvetés pénze? Nem teljesen új feladatok ezek, csak át lesznek hárítva.

A legnagyobb félelmünk – és már látható ebben a tájékoztató anyagban is -, hogy ezeket a költségeket át fogják terhelni a szülőkre és a tanulókra. Az étkezési térítés már nyilván meg lesz emelve – ott még a többgyerekesek is rosszul fognak járni, mert ők csak 50 százalékos támogatást kapnak, az önkormányzat pedig nyilván meg fogja emelni a nyersanyag-normatívát. Ott is változás lesz, az 50 és a 20 százalékos támogatásra jogosultak szintén nagyon rosszul járnak, amit nem biztos, hogy el tudnak viselni. Nekünk ez a legnagyobb problémánk.

Akkor ott jön, hogy jelenleg – a mi megállapításunk szerint, és ezért keressük az ellenőrzési lehetőséget – sem hajtják már végre a kötelező feladataikat az önkormányzatok. Két-három hónapra bezárják az óvodákat. Itt mi már követeltük, hogy az óvodai nyitva illetve zárva tartást az Oktatási és Kulturális Minisztérium ugyanúgy szabályozza, mint a tanév rendjét, ugyanúgy meg a nevelési év rendje is.

De tudnánk még sorolni a délutáni foglalkozásokat, egyebeket. Ma kaptam egy levelet az egyik szülői csoporttól, akik azt mondták, le volt téve nekik az asztalra egy csekk, és azt mondták, hozzá kell járulni a közüzemi díjakhoz. Mi, akik ott vagyunk, és látjuk ezeket, ezeket a félelmeinket fejtjük most ki, illetve próbáljuk sajtó útján is nyilvánosságra hozni. Azt keressük, vajon meg lesznek-e fogva, lesz-e ellenőrzés. Az Oktatási Hivatalnak nincs olyan kapacitása, hogy ezeket a kötelező foglalkozásokat és azok ingyenességét – bár benne van a törvényben és az ő rendeletükben is – hatásosan tudja ellenőrizni. Most nem is az a probléma, hogy ezek történnek, hanem az, hogy a szülők ezt ebben a kiélezett helyzetben nem fogják elviselni. Az elmúlt évben volt két-hárromezer ilyen ügyünk, de most úgy megnövekedett a számuk, hogy vissza kell utasítanunk, és a szülők már nagyon erősen annak a határára jutottak, amikor ezt még tudják tolerálni. Mi tehát a félelmeinket fejezzük ki. Már tudok aláírásgyűjtésekről, egyebekről. Itt most nem pártpolitikai dologról van szó, hanem egyszerűen egy csoportnál elértünk egy határt. Például az étkezési támogatás ezt nagyszerűen leképezi. De ugyanez a helyzet a tankönyvtámogatással is, amikor a tankönyvtámogatás még mindig alanyi jogon jár egy olyan csoportnak, amelynek a jövedelmi helyzetét nem tudjuk megállapítani, és nem is kéri számon.

Miközben lehetnek olyan egy- és kétgyerekes családok, akik nem kapják ingyenesen, mert már meghaladják a jövedelemhatárt. Az egy főre eső jövedelem 35800 forint lehet, és akinek ennél 2-300 forinttal több, az már nem esik bele a juttatásba.

Nagyon sok önkormányzattal tárgyaltunk, mindenütt azt kértük, hogy legalább ötszáz forint laufot adjanak a rendeletükben, mondják ki, hogy ha száz, kétszáz vagy ötszáz forinttal meghaladja, akkor – egy vizsgálat mellett – nem esik ki az ingyenes körből. Ez az egy- és kétgyerekesekre vonatkozik.

De mi tudnánk még többet is mondani, olyat is, amit esetleg be kellene vezetni, mert nagy spórolás lehetne.

Még egy kérdésünk lenne. Az önkormányzatok az oktatás minőségét majd a pedagógiai program finanszírozásával fogják szabályozni. Ez nem rossz dolog. Eddig is így volt, hiszen másba nem szólhattak bele, csak a pedagógiai program finanszírozásába. Akkor szakmai kérdésekbe most se fog tudni beleszólni. Mert mit finanszíroz? Lehet, hogy azt, milyen szolgáltatások vannak – de ha ez segít a szakmaiságon, akkor ezt például jónak tartjuk, ha ki lesz...

ELNÖK: Ez a kérdés?

KESZEI SÁNDOR: Nem. A kérdés az volt, ez azt jelenti-e, hogy minőségkülönbségek lesznek a fenntartók, illetve a gyerekeknek nyújtott szolgáltatások között, amit diszkriminációnak tartunk, ami súlyos különbségtételt eredményezhet.

ELNÖK: Csak szeretnénk mindenre válaszolni.

KESZEI SÁNDOR: Én most pozitívan mondom el ezeket a dolgokat. Ezek nagyon komoly dolgok.

Itt van a 8. pontban a lemondás, hogy miről kell lemondani. Minőségbiztosítási, mérési, értékelési feladatok, az önkormányzatokra bízva az iskolai teljesítmények megítélése alapján hozott ráfordítások stb. Ez azt jelenti, hogy nem lesznek központilag támogatva, tehát a tanév rendjében előírva ezek a mérési feladatok – például a kompetenciamérés? Nagyon fontos a mi szemszögünkből, hogy ez egy totálisan kidobott pénz volt, mert ennek mi semmi eredményét nem láttuk, nem hallottuk, bár tíz éve folyik – maximum annyit, hogy ezeket a gyerekeket elítélték, akik itt nem teljesítettek, és aki az egyes szint alá került, arra azt mondták, nem fog sem érettségizni, sem szakképesítést szerezni. Ehhez képest mindenki érettségizett, és mindenki szerzett szakképesítést.

A kezemen vannak a főváros ezzel kapcsolatos anyagai. Ezeket a gyerekeket, akik nem feleltek meg ezeken a méréseken, elítélték – nem is beszélve a PISA-ról, ami a külföld előtt is lejáratja őket.

Az a kérdés tehát, hogy ez a minőségbiztosítás, mérés az önkormányzatra lesz bízva, és a saját költségvetésükből fogják végrehajtani, ha akarják, ha tudják? Ezt jelenti?

Tehát helyeseljük, hogy ez oda kerül, és nem lesz pénzpocsékolás.

Még egy kérdés: a teljesítménymotivációs alapról való lemondás mit jelent? Ez a 8. pontban a második bajusz. Arra számítottam, hogy a szakszervezet mind megkérdezi ezeket előttem, és nekem nem kell ilyeneket kérdezni. Ez mit jelent majd? Mert azt írja, hogy többi ágazatban ez nincs. Ha itt se lesz, az számomra egy kiegyenlített helyzet, tehát semmi bajunk vele.

A fővárosi és megyei közalapítványok... Ez tragikus. Ezek a közalapítványok régen 1 milliárd forintot, kettőt kaptak, aztán levették 500 millióra. Ezeknek aztán semmi hasznuk – azon kívül, hogy az iskolák, a pedagógusok vagy különböző csoportok hozzájutnak különböző pénzekhez, kihagyva megint a többieket, akik nem jutnak hozzá. Ennek a megszorítása és a végleges megszüntetése – hiszen nem tartották be szabályt, hogy 80 százalék legyen a saját bevétel. Ezek tehát jók.

A szakmai informatikai fejlesztések támogatása. Az iskolák nem tudják még mindig megnyitni a számítógépeket! Nem jeleznek vissza a KIR-be és a KIFIR-be. Milyen dolog ez? Egymás után veszik az új számítógépeket, mert amortizálódnak, és a KIR panaszkodik. Kinyitom a KIR-t – az a közoktatás informatikai rendszere, ami viszont nagyon fontos, amit finanszírozni kellene, ellenőrizni, mert ez az egyetlen olyan komoly oktatáspolitikai intézkedés, ami az utóbbi tíz évben szerintünk megjelent –, de hiába, mert nincsenek adatok. Nincsenek ott a pedagógiai programok, nincs ott a honlap, az iskoláknak nincs honlapjuk, nem tudják hol nyilvánosságra hozni a dokumentumokat. E helyett azt mondják, menjen fel a szülő a könyvtárba – vagy akár én –, másolja-másoljuk le. Ilyen nincs. Ott kell lennie, ehhez viszont meg kell lennie a felkészültségnek. Ha plusz pénzt kaptak, hát nem is érdemlik meg.

A komprehenzív iskola – erről szó volt az ön előadásában is. Azt jelenti, hogy ez a komprehenzív iskola valójában egy kitaláció: ez lehetne a tizenkét évfolyamos iskola. Ezzel nem lenne baj, de mint komprehenzív iskola, mi úgy érezzük, hogy kitaláció volt. Nem reagált rá a szakma – tíz vagy tizenöt éve nem reagál rá a szakma. Nem is jó a neve: ez egy 12 évfolyamos iskola. Mi azt mondjuk, hogy lehetne...

ELNÖK: Mondd el ezt Loránd Ferinek, próbáld meg!

KESZEI SÁNDOR: Ne cukkolj! Kimondom a véleményemet. Én ismerem tizenöt éve Loránd Ferinek ezt a programját. Ennél az ÁMK sokkal jobb lenne – tudjuk, mi az ÁMK. *(Miklósi László: Ne menjünk most bele!)* Én nem is akarok belemenni, de amit el akarok mondani, azt el akarom mondani – és el is fogom mondani.

ELNÖK: Senki nem akadályozza meg a szülői oldalt, hogy elmondja.

KESZEI SÁNDOR: Itt már azt mondta, hogy ne menjünk bele, tehát beleszól. Én nem szoktam beleszólni a szakmai oldal véleményébe, sem abba, hogy mennyit beszél...

ELNÖK: Sanyi, nem bántott senki!

KESZEI SÁNDOR: Dehogynem! Azt mondta, hogy ebbe ne menjünk bele. Abba megyek bele, amibe gondolom!

ELNÖK: Menjél bele, tessék!

KESZEI SÁNDOR: Itt van mindjárt a szülői teher emelése, ami már nyilvánosan le van írva. Van tehát egy ingyenes közoktatás. Tudjuk, mi ingyenes, mi az alapszolgáltatás, meg ami hozzájön, mi az, ami tandíjas, mi térítési díjas. A többi pénz, amit beszedenek az iskolák – indokoltan, indokolatlanul –, az körülbelül 60 milliárd forint. Mi ezt szeretnénk megszüntetni. Ha ez még fokozódik, és 120 milliárd forintra nő, akkor aztán tökéletes elégedetlenség lesz. Az szerepel

a 9. pontban, hogy amik nem kapcsolódnak az oktatáshoz, a családi hozzájárulás emelése, a nem rászorult gyerekek, tanulók étkeztetési költsége stb. Ez így túl általános: mit fog ez jelenteni? Vagy azt, hogy az önkormányzat nem vállalja a kötelező feladatát, vagy áthárítjuk a szülőkre. Máris ez történik – mondok egy példát.

Emelt szintű érettségire felkészítés. Az iskolákban ki van írva hatalmas plakáton, hogy ez délután történik, 20 ezer forint – ugyanabban az iskolában, amelyiknek ez törvényben előírt kötelezettsége, hogy felkészítsen az emelt szintű érettségire, nemcsak egy gyereket, hanem mindet, aki jelentkezik. Abban az iskolában ott van, hogy érettségire való felkészítés 20 ezer. És ez általános jelenség. Lassan már az lesz, hogy matek délelőtt négy óra, délután kettő – de az már ennyi, és pénz kell. Még annyi tisztelet vagy tapintat se lesz, hogy ezt majd magántanárok otthon elvégezzék, hanem az iskolában. De már ez folyik is.

Én az ellenőrzést hiányolom.

Itt van a művészetoktatás. Most nincs itt a hölgy, bár ezt tőle vártam, nem is szólok bele.

Most jön az a rész, amit szeretnénk elmondani, hogy mi fog itt történni. Itt van, hogy a nem tanköteles gyerekek számára már nincs itt pénz. De ez már most is általános jelenség. Most is azt csinálják az iskolák, hogy a 18 évet betöltött gyereket felszólítják, hogy a következő évben hagyja el az iskolát. Ha netán csúnyán néz, vagy renitenskedik, csinálnak egy koncepcionális fegyelmi eljárást. És bár maguktól is elmennek, mi vizsgálatot kértünk a családügyi minisztériumtól is, meg az oktatásitól is, mert ez évente öt-hatezer gyerek, és jelenleg 50 ezer tanköteles gyerek lehet, aki nem jár iskolába. Ez a költségvetésnek egy nagy megtakarítás. Ezrével nem iratkoztak be az első évfolyamra, ezrével nem iratkoztak be a 9. évfolyamra, és simán lemorzsolódnak. Tetszik tudni, miért? Mert az iskola még most sem tudja, hogy nem 16 éves korig tart a tankötelezettség, hanem 18. Együtt járnak ezek a gyerekek, és a 18 éves kimarad magától. Nem törődik vele senki. Mi népszámlálást, tankötelezettség-számolást kérünk, a családi pótlékra jogosultsággal összevetve. Annak a megszámlolását kértük az SZMM-től, az új államtitkártól, hogy hány gyerek jogosult arra. Küldött mindenféle anyagokat, de nekem ez tragikus.

A családi pótlék nagyon fontos. A családi pótlék egy iskoláztatási támogatás. Az a neve, így szól: a gyerekek neveléséhez és iskoláztatásához az állam támogatást, családi pótlékot nyújt. De elvettük, 20 éves kortól jövőre már nem fogja kapni. Akkor mi lesz? Ezek a gyerekek ott maradnak nagykorúként, jövedelem nélkül akár a szakképzésben, családi pótlék nélkül? Mondhatnám – de nem mondom –, hogy ez egy célzott intézkedés, hogy minél kevesebb járjon iskolába.

ELNÖK: Sanyi, csak azt mondd, amit mondasz, jó?

KESZEI SÁNDOR: Itt van, ebben.

ELNÖK: Jó, csak azt mondd, hogy nem mondd – aztán mégis.

KESZEI SÁNDOR: De nem merem...

ELNÖK: Azt szeretném megkérdezni, hogy még hány témában kívánsz reflektálni.

KESZEI SÁNDOR: Még két pontot, ha szabad.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

KESZEI SÁNDOR: Csak azt mondom, ami itt van. Mondhatnék belőle minden mondatot.

ELNÖK: Én nem először hallom, amit mondasz, és türelemmel várom.

KESZEI SÁNDOR: Alternatív szakképzés: nem tudom, jól látom-e, ez egy pozitív dolog. Már most, ebben a tanévben be kellett volna vezetni, de nem, mert az NSZI vagy az NSZFI nem készítette el hozzá a kerettanterveket, és nem készítette el hozzá a központi programot. Ez csúsztott egy évet, ami az államnak ráfizetés, mert ezek a gyerekek nem volnának benn öt évig a szakképző iskolában, hanem három év alatt is kijöhetnének, ha szakmai vizsgát tettek. Az NSZFI ezért fölvevett több milliárd forintot, és nem készítette el, ezért most elhalasztják. Nem halasztották el hivatalosan, csak a törvényt nem lehet betartani. Akkor lehet ezt csak indítani, ha van központi program és van kerettanterv. Volt rá idejük, hat hónap – nem készítették el. Most körülbelül 49 szakképesítésnek van elkészítve a központi programja. Egy a lényeg: hogy jövőre. De miért nem lehet minden iskolában? A szakiskolákról van szó. Miért kell a szakképzésben az a 9-10. évfolyam? Tulajdonképpen azért harcoltunk, hogy ez az alternatíva legyen, és most se vezették be. Jövőre megy egy-két iskolában. Beszéltem iskolákkal: nem is tudnak róla, el se olvasták a közoktatási törvényt. Tehát javaslat a Pénzügyminisztérium vagy a Gazdasági Minisztérium felé: a szakképzésben, a szakiskolai képzésben nem kell a 9-10. évfolyamra fölöslegesen járattatni a gyerekeket, legyen három év – természetesen úgy, hogy a közismereti képzés megmarad. Úgy van, hogy 40-60 százalékban megmarad a közismereti képzés. Ragyogó konstrukció, merem állítani, hogy a kodifikátornak egy nagy művészi teljesítménye volt az alternatív szakképzés.

A másik a nyelvi előkészítő. Nem tudom megállni, hogy ne szóljak arról, hogy tizenhárom évfolyamig tartják benn az iskolában a gyerekeket. Nálam vannak a nyelvi előkészítő gyerekek szüleinek panaszai, miszerint sorozatban buktatják meg a gyerekeket. Nem nyelvből. Volt a kilencedik évfolyam, ahol intenzív nyelvoktatással felkészítették – de a többiből meg lemaradt, mert csak egy-két tantárgyból volt szinten tartás. Amikor elkezdtek a valódi évfolyamot, akkor már nem tudtak visszaállni. És még egy nagy probléma van: részben azokat a gyerekeket vitték ide, akiket sehová nem vettek föl. De még volt hely a nyelvi előkészítőn, mert oda jár a normatíva, hát oda benyomták ezeket a gyerekeket. Most végeznének, most vannak a tizenkettedik évfolyamon, de halomra buktak más tantárgyakból.

A nyelvi előkészítővel amúgy is problémánk van. Hogy néz ki, hogy ezek a gyerekek nyelvi előkészítő és nagyon profi nyelvoktatás után nem mennek emelt szintű nyelvi érettségire, nem szerzik meg a többletpontokat? Aztán bemennek az egyetemre, és a Zrínyin a 600 gyerekből 300 nem kapott diplomát, mert nem volt nyelvvizsgája. Tehát követeljük a nyelvvizsgát, miközben nincs közoktatási nyelvoktatás, vagy nem olyan szintű, amilyennek kellene lenni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tizenhárom témát írtam fel a Keszei úr által elmondottakból – mind nagyon fontos. A költségvetés mindig alapot ad arra, hogy bármiről beszélhetünk.

KESZEI SÁNDOR: Bocsánat, még egyet akartam: készülnek-e salátatörvények ehhez? Nyilvánvaló, hogy egy csomó készül, de azokat mikor láthatjuk? Vagy csak amikor ez már valamennyire megállta a helyét, akkor jönnek?

És most jön a nagy probléma, amit még szintén nem mondtam – ott is írhatják –, hogy nem lesz társadalmi egyeztetése.

ELNÖK: Nem igaz! Benne van az Országos Érdekegyeztető Tanács ügyrendjében, hogy szeptemberben első olvasatban tárgyalják a költségvetési törvényből eredő egyéb törvények módosítását.

KESZEI SÁNDOR: Akkor visszavonom – köszönöm szépen.

ELNÖK: Következik a diákoldal.

TÓTH ÁKOS: Nem fog ilyen sok téma elhangzani.

2007-ben volt az Országos Diákszemlének egy ajánlása, miszerint a diákönkormányzatoknak szánt támogatások külön soron szerepeljenek a normatívából. Erre miniszteri ígéret nem hangzott el, viszont mi azt javasolnánk most, hogy ez a költségvetés tervezésénél szerepeljen így. Szeretnék hangsúlyozni: nem az összeg a fontos, hanem az elv. Ha egy forint, hát egy forint, de külön szerepeljen, hogy ne lehessen elvenni a diákönkormányzatoktól ezt az összeget.

A másik, hogy a költségvetés tervezésénél kíváncsiak lennénk arra, hogy az Országos Diákszemlé forrása mekkora lesz.

Ezt az anyagot szeretnénk elektronikus formában is megkapni, hogyha lehet.

ELNÖK: Természetesen. Meg fogjátok kapni.

TÓTH ÁKOS: Köszönjük szépen.

ELNÖK: Köszönöm a diákoldalnak. Következnek a helyi önkormányzatok.

HORVÁTH GÉZÁNÉ: Én sem tudok nagyon sokat mondani, de szeretnék Keszei úr egy-két gondolatára válaszolni. (*Papp Kornél: Abból baj lesz.*) Nem szeretnék vitát gerjeszteni, csak megszólítva érzem magam ezen a területen, ezért szeretnék egy-két dologra reagálni.

A tájékoztató anyagot, amit megkaptunk, apránként, míg hallgatom a hozzászólókat, olvasgatom, de jobban bele kellene merülni ahhoz, hogy a vitát tovább lehessen vinni. A hét önkormányzati szövetség mind az önkormányzati, mind az oktatást érintő költségvetés tekintetében leírt egységes gondolatokat, amit a Magyar Önkormányzatok Szövetsége írásban át is adott – azt már nem részletezem, bizonyára mindenki tájékoztatást kap róla.

Polgármesterként szeretnék egy-két dolgot mondani. Húsz éve vagyok polgármester, és minden ciklusváltó időszak után úgy érzem, egyre nehezebb a dolgunk, egyre gondterheltebbek leszünk. Már nem merünk kimenni a lakosok elé, mert le kellene tenni valamit a településeken, a városokban, mindenütt.

Amit én hiányolok – illetve nem hiányolom, mert nem látom még –, az a közművelődés-szervező. Minden települést érintően nagyon hiányolom, hogy az státuszként ott szerepeljen, hogy lehetőség legyen ilyenre, mert nagyon nagy szükség lenne rá.

A másik, hogy pedagógusként, érintettként a szakmához is szólnék. Nekem nagyon hiányzik a szakértői gárda. Úgy érzem, hogy mint önkormányzat, mint képviselő-testület mondhatunk véleményt, de mindenkinek tudnia kell, hogy a testületben sem értelmiségiek ülnek,

sőt, nem is értenek az oktatáshoz, igazából nem is érdekli őket annyira, csak kritizálni, bírálni tudnak. Ilyenkor úgy érzi az ember, hogy veszélyben vannak a pedagógusok. Egy tisztességes, becsületes, jól felkészült szakértőt szívesen látnék, aki akár tantárgy vagy más terület szakértője, ami érinti az iskolákat, hogy megerősödjenek a pedagógusok. A pedagógusokat szakmailag is védeni kell. Nem azért, mert ők nem tudják magukat megvédeni, hanem amikor ők beszélnek, úgy tűnik, mintha elszállna: senki nem figyel rájuk, vagy legalábbis nagyon kevesen. Nehezményezik is, hogy kicsit magukra vannak hagyva.

Én azt gondolom, hogy a válságot nem a gyerekek, nem a pedagógusok hozták létre, ezért nem is igen támogatjuk a normatíva csökkentését. Ugyanakkor azt is látjuk, hogy szükségeltetik valahol megfogni bizonyos összegeket. Természetesen nem ott, ahol az esélyegyenlőséget nehéz megadni ezzel a megszorítással, mert az önkormányzat már erején felül ad, nem tud többet adni az esélyegyenlőséghez. Keszei úrnak mondanám, hogy a normatíváknál, tehát az 50 százalékos térítésnél szeptember 1-jével már megjelent a magasabb nyersanyagnorma. Ehhez sok szülőnek egy picit hozzá kell járulnia. *(Keszei Sándor: De nem tud!)*

Azt gondolom, megint csak van bennem egy olyan is – önkormányzatis vagyok, tehát nem magam ellen akarok beszélni, nem is a pedagógus ellen, és a szülőt sem akarom teljesen... *(Keszei Sándor: Taccsra tenni.)* taccsra tenni, de azt sem szeretem, hogyha minden teljesen ingyenes. Gondoljunk el azon, hogy amit ingyen adunk, annak milyen erkölcsi becsülete van. Hol csapódik ez le? Nem biztos, hogy helyes, amit mondtok. El kell rajta gondolkodni. Én nagyon átnézem a költségvetést a településemen, és átrágom, ki az, aki teljesen ingyenes lehet, ki az, aki tud még hozzá tenni. Az előbb azt is mondta Keszei úr, hogy átláthatatlan a család esetleges bevétele, és az esélyegyenlőség sérülhet, ha az egyiknél száz forinttal több a jövedelem. A száz forint, meg ötszáz forint tekintetében lehet önkormányzatilag méltányosságot adni, csak akkor megint jön az, aki nagyon rászorul, és azt mondja, hogy persze, mert annak adnak, neki meg nincs lehetősége magasabb jövedelemhez hozzájutni. De mi tudjuk, hogy van lehetősége, viszont nem tudjuk bizonyítani. Az Út a munkához programmal is rettenetesen nagy bajban vagyunk, mert ma már a dolgozó nem akar dolgozni, egy településen nem is lehet negyven embert foglalkoztatni, ugyanakkor arra van igényük, hogy mobil vécé legyen, és minden sarkon tisztviselő vigye utánuk... *(Közbeszólás: Az innivalót.)* Igen, de nem ivóvizet, mert azt nem szereti.

Én mindenütt elmondom, mert ez az igazság. Decemberig még van a családi támogatás, ugyanakkor él még az előzőből a rendszeres szociális segély, és van a 28500 forintos segély. Ők azok, akiket elsőként hívják munkára, mert ötven év fölött már nem igazán kerülnek ebbe be, de a családi támogatásban még nagyon sok ott van. Ha végiggondoljuk, hogy az önkormányzat miből tegyen hozzá, amikor a családi támogatás jó esetben 57 ezer forint is lesz... Tudom, hogy némelyik megérdemli, és nagy szüksége is van rá, de ez akkor lesz 57 ezer forint, ha az önkormányzat a 20 százalékot leteszi, mert csak akkor igényelheti vissza a 80 százalékot. De akkor miből fejleszt egy önkormányzat? Miből ad még tovább? Arról nem is beszélve, hogy kistérségi társulás, többcélú társulás... Itt is írja, hogy volt egy ösztönző alap. Persze, a kistérségeket amúgy is ösztönözte az az 1 millió forint, ami a kistérségek révén szintén átkerült a többcélú kistérségi társuláshoz. De az a kistérség, amelyik intézményfenntartó volt, ma ugyanannyi pénzzel járul hozzá az iskola működéséhez, hiszen nem elegendő a többcélú társuláson belül adott normatíva. Én iskolapárti vagyok, nagyon-nagyon iskolapárti vagyok, ugyanakkor nézmem kell azt is, hogy az önkormányzat tudjon működni.

Sokszor vannak vitáink. A féléves beszámolóknál most is arra kellett kérnem az iskola igazgatóját, látván, hogy a fűtés és világítás mekkora kiadás volt – elköltötte az egész évi fűtési

támogatását –, el kell gondolkodni, hol foghatunk vissza valamit. Arra kértem, legyen szíves decemberig úgy rendezni, hogy ne kelljen még többel hozzájárulni, próbálják visszafogni magukat valahol. Miközben iskolát bővítünk, fejlesztünk, óvodát bővítünk, és ehhez nem az iskola adja az önerőt, nem a többcélú társulás, hanem a székhelytelepülés önkormányzata, mert ott vannak az intézmények. A leszegényedett kisfalvak nem tudnak hozzátenni egyetlen fillért se, örülnek, ha a szociális támogatásokra jut, hiszen a legtöbb település minden egyes forintja a rendszeres szociális segélyre megy el.

Még egy gondolata 16-18 évesekről. Én körül vagyok véve 16-18 évesekkel. Meglepetés számomra is, hogy ilyen van, de azt is el kell mondanom, hogy a 16-18 évesek már nősülnek, férjhez mennek, gyerekük van, és innentől kezdve megszűnik a tankötelezettsége – de majd jön az az iskolaprogram, ahol estin vagy valamilyen rendszerben mindenképpen bekerül az oktatásba. Húsz éve vagyok az önkormányzatnál, és azt látom, hogy a környező településeken egyre több olyan fiatal szülő van, aki még nem végezte el a nyolcadik osztályt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen én is. Tessék parancsolni, Schäffer úr!

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Tisztelt Közoktatás-politikai Tanács! Miután a kisebbségi oktatás szerves része a magyar közoktatásnak, két területen szeretnék hozzászólni. Úgy is, mint az eddigi, a gazdasági válságból származó intézkedéseket megélt, 20 éve gimnáziumigazgató, és úgy is, mint körülbelül 15 éve önkormányzatok összegabalyodott dolgait kibogozni segítő szakértő. Az utóbbi időben az egyes területeken ez nagyon komolyan jelentkezik.

Nézzük az elsőt! Az első, ami az iskolákat nagyon erőteljesen érinti, az az 5 százalékos költségvetési tartalék képzése, amit átvettettek az iskolákra. Az történt, hogy ez gyakorlatilag majdnem az áfakulcsok megemelkedésével egy időben keletkezett. Ha valamit tartalékolni kell – vagyis ott van, de nincs -, és még megemelik az áfakulcsokat - ami nagyrészt a dologi kiadásokra tevődik rá -, az annyit jelent, hogy a közoktatásban dolgozó pedagógusok nem hogy nem kaptak béremelést, hanem, az 5 százalékos tartalék – miután nem írják elő, hogy itt dologi vagy bérjellegű – egyértelműen a bérből marad meg. Már most mindenki, az iskolák nagy része pirosban van ugyanis a dologit illetően, az áfaemelések miatt. Ez tehát nagyrészt a bért érinti.

Ha egy iskola komolyan vette, amit a minisztérium és mindenki mondott neki, az szépen kiépítette a maga minőségirányítási rendszerét. Ez viszont nagymértékben pénzfüggő volt, hiszen ott már minőségi bérpótlékok és egyebek jelentkeztek. Erre épül most föl minden olyan tisztességes iskola, aki komolyan vette, hogy az iskolában ezt meg kell valósítani. Ha ezen iromány alapján ebbe beletenyereznek, ez összeomlik. Gyakorlatilag eddig kiépítettük a minőségi munka honorálását, differenciálás, hogy ki mennyire – és itt nem csak szaktárgyról van szó, hanem a gyerekekkel való foglalkozásról, a nehéz sorsú gyerekekkel való foglalkozásról stb., stb. –, de ez tulajdonképpen befejeződik, mert nem tudjuk megcsinálni.

A következő az önkormányzatok sorsát érinti. Itt az van, hogy a tizenharmadik évfolyam kivételével a létszámok felhozása. Járt már valaki iskolába, aki ezt nézte? Mondjuk tizenkettedikben vagy tizenegyedikben hogy lehet létszámot emelni? Ha megszakadok, akkor sem tudok. Ott van. Annak van előzménye. Ha egy osztály 25 tanulóból áll, és egy bizonyos program szerint megy, csak olyan program szerinti gyerekeket lehet hozzátenni. Ezt nem lehet másként, nem lehet összevonni a Keszei úr által említett nyelvi előkészítő osztályt a másik osztállyal, vagy nem lehet onnan kiegészíteni, mert az egy egészen más rendszer. Itt megint az

lesz, hogy az önkormányzatok hatalmas pénzeket fognak veszíteni – meg minden iskolafenntartó. Ha az átlag iskolai létszámmal számolnak, akkor itt bizony kevesebb normatívát fognak kapni.

Most vesszük az úgynevezett tehetséggondozó iskolákat. Szeretném Sándornak mondani: az, hogy az emelt szintű érettségire milyen felkészítést csinál egy iskola: az alap érettségi tárgyakból ingyen és bérmentve köteles, és köteles abból, ami maradt, amit felvállalt a pedagógiai programjában. Azokból köteles emelt szintűt, de csak amit felvállalt. A többit, ha mégis csinálja, már meg kell fizetni, mert nincs benne a pedagógiai programban. De olyat nem lehet, hogy történelemből vagy magyarból, vagy matematikától, vagy akár első idegen nyelvből előkészítő. Ha ilyen előfordul, az jogszabályellenes. De nagyon sok olyan dolog van – most szeretnék csatlakozni a polgármester asszonyhoz –, amikor nemcsak hogy a szakmai kompetencia nincs már meg, mert leépült – nem működik a szaktanácsadás, mert a létszámcsökkentésnek ezek a háttérintézmények sorra esnek áldozatul –, hanem az önkormányzatoknál – és ezzel maximálisan egyetértek – nincs, aki értene a közoktatáshoz. Az történik, hogy a közgyűlés vagy a képviselő-testület nem ért hozzá, hiszen az laikus testület, az önkormányzatnál pedig – most már nemcsak falvakban, hanem kisvárosokban is találkozom ilyennel – van egyetlen hölgy. A kisvárosnak van saját gimnáziuma, ő tartja fenn, van három hatalmas iskolája, van mellette még felzárkóztatás, zeneiskola és minden, miközben egy hölgy foglalkozik vele félállásban, tanítói szakképesítéssel. Itt nem arról van szó, hogy hogyan tanítom a magyart, a történelmet, itt arról van szó, hogy például a tantárgyfelosztás megfelel-e az előírásoknak, a gyerek megkapja-e. Nincs olyan ember, aki ezt megnézzé. Mi történik? Azt mondja, kölcsön kéne venni. Hívják az úgynevezett szakértőket. Vagy van rá pénze, vagy nincs. Ha van rá pénze, az a jobbik. Ha nincs pénze, akkor vagy van egy jó szándékú szakértő, aki ingyen és bérmentve megcsinálja – és az utóbbi időben nagyon sok ilyen van –, vagy úgy marad. És akkor jön a Sándorhoz való csatlakozás: úgy marad, és a közoktatásban mindenki azt csinál, amit akar – meg amit tud. A jó szándékán, a tehetségén múlik. Nem biztos, hogy szándékosan blicceli el, csak egyszerűen nincs információja, nincs tapasztalata. És amikor kiadnak egy ilyen valamit bikkfanyelven, utána megjelenik az önkormányzatoknál az ÁSZ-vizsgálat, megjelenik az Oktatási Hivatal, és hatalmas büntetéseket nyom, mert ezt vagy azt rosszul csinálják. Hát honnan tudnák? Nincsenek meg a lehetőségeik, nincsenek meg a kondíciói hozzá. Ezek után még az a szakmai része sem lesz meg.

Még hadd mondjam – és ezzel be is fejezem –, hogy nálunk óriási probléma a minőségi tanár alkalmazása. Ez egy picit nemzetiségi dolog. Ugye, azt elhiszik nekem, hogy aki a fizikát németül tudja tanítani, azt a Kjt. szerinti besorolásban nagyon nehéz megtalálni. Ugyanis, aki a fizikát németül tanítani tudja, és mellette magyarul is tud rendesen, az nem itt lesz.

De szeretném felhívni a figyelmüket mint magyaroknak, hogy van egy személyes információm a következőkről: ebben a tanévben a Szegedi Tudományegyetem Matematika szakára jelentkezett a legtöbb tanuló mesterképzésre. Négyen. Az összes többi egyetemre kevesebben. Fizikából egy. Az egész egyetemre egy. Ezek után, ha ez a generáció, aki most még ott van, elmegy nyugdíjba, a magyar közoktatás összeomlik. Senki nem hiszi, ugye, hogy a filozófiatanárok vagy a gyorstalpalón kiképzett némettanárok, vagy akárkik, akik ezt elvégezték a bölcsészkaron, ők fogják tanítani a fizikát meg egyebet – bár van már rá példa. Kísérleteznek – itt volt előttünk – egy olyan tantárggyal, amit úgy hívnak, hogy természettudomány. Érdekes lesz. Én végigolvastam a nyáron: nagyon aranyos dolog – de ott van mögötte, hogy továbbtanulásra nem ajánlják. Ha pedig továbbtanulásra nem ajánlják, tessék elképzelni! Az újságok most tele vannak azzal, hogy az egyetemi professzorok hogy kritizálják a felsőoktatás színvonalát, milyen kirohanások vannak. Szeretném elmondani, hogy a történészképzésen a „forráselemzés” nem

más, mint az értő olvasás bújtatott tanítása, tehát kulcskompetencia. Én úgy gondolom, ha ezt végiggondolják, csak ilyen szempontból, hogy hogyan fog összeomlani az egész, és hogyan fogja maga alá temetni, nem azon kell sírdogálni, hogy hányadik helyen vagyunk, hanem hogy egyáltalán tudjuk-e már az alapokat biztosítani.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, Csikós Árpád szeretne kiegészítést fűzni hozzá.

CSIKÓS ÁRPÁD: Köszönöm szépen a szót. Én csak annyit szerettem volna elmondani, örömmel olvastam a mostani anyagban, hogy a hetedik osztályban is bevezetésre kerül a rászorulóknak számára az ingyenes étkeztetés. Elképzeltem volna, hogy a hetedikkel együtt a nyolcadikat is bevonták volna, és akkor a teljes általános iskola, az óvoda is meglett volna, de ne legyünk telhetetlenek, reméljük, hogy jövőre a nyolcadik is bekerül.

Bár nem nekem szólt, de nagyon sokszor megütötték a fületem egyes kijelentések. Például a polgármester asszony mondta, nem nagyon tudnak mit kezdeni azzal a helyzettel, ami önkormányzati szinten sokszor kialakult, hogy ennyiféle támogatási rendszer él egymás mellett. Azzal, hogy bevezették a RÁT-ot, a családi alapú adózás meg fog szűnni, de az önkormányzatokra sokkal kevesebb teher ezzel biztosan nem fog hárulni. A 20 százalékot hozzá kell majd tenniük az önkormányzatoknak, ez igaz. Sokan bírálták a családi alapú támogatási rendszert – polgármester asszony is említette, hogy akár 57 ezer forintot is fölvehet valaki támogatásként -, de ne felejtjük el, hogy mivel ez a támogatási rendszer családi alapú, ez akkor áll elő, ha legalább két felnőtt kapja, és legalább három kiskorú gyerek van. Nem olyan magas ez az összeg, ha végiggondoljuk, hogy ha egy családban négy rászoruló van, a 28500 RÁT-ot mind a négy is megkaphatja. És ehhez az önkormányzatnak a 20 százalékokat, ha nem tudja őket közcélú munka keretében foglalkoztatni, ugyanúgy ki kell pótolnia.

Én tehát megértem az önkormányzatok felháborodását, de nekem volt egy olyan érzésem, hogy ez a kirohanás talán nem is annyira a kormány, mint inkább a cigányság ellen szólt. Én vagyok talán az egyetlen az Országos Cigány Önkormányzatban, aki nem szokott rémeket látni, mindig megpróbálom a testületen belül is olyan alapokra helyezni a vitákat, hogy ne torkolljanak veszekedésbe, de – lehet, hogy félreértettem – valami hasonlót éreztem ki most. Sőt, néha ugyanezt éreztem a szülői oldal részéről is, amikor arról volt szó, hogy vannak típuscsaládok, akik megkapják az ingyenes könyveket, és vannak, akik meg nem. Arra gondoltam, valószínű, hogy mi lehetünk ezek a típuscsaládok... *(Simonné Toldi Ágnes: A gazdagokról beszélünk. – Keszei Sándor: A milliomosokról.)* Ön hogy szokta mondani? Én is meghallgattam önt, ezt én is elvárhatom, ugye? Köszönöm szépen. *(Keszei Sándor: Véleményt véleményeztek!)*

ELNÖK: Sanyi, hallgasd meg Csikós urat! Tessék parancsolni!

CSIKÓS ÁRPÁD: Tudom, itt is vannak olyanok, akik alkalmatlanok arra, hogy segíeyezzük őket. Onnan is tudom, hogy én a saját településemen önkormányzati képviselő vagyok és a szociális bizottság tagja. A múltkor tizennyolc segélykérelmet bíráltunk, és mi magunk is tudtuk, hogy a tizennyolcból négy volt olyan, amelyik valós jövedelemigazolásokot mutatott be. Ezt mi is tudjuk. Csak sem az iskola, sem az önkormányzat, sem a szociális bizottság nem fellebbviteli bíróság, ahol dönthetnénk. Én azt szoktam kérni a saját településemen élőtől, hogy legyenek önkontrollal, mert az én véleményem szerint is pofátlanság, amikor tudom, hogy mielőtt bemennek fölvenni a segélyt, leveszik az aranyláncokat a nyakából. Ilyen is van – csak

ezek az általánosítások nem biztos, hogy jóra vezetnek. Egyébként megértem sok ember felháborodását, hiszen sokszor magam is felháborodok.

Lehet, hogy félreértettem – hangsúlyozom –, nem akartam ezzel vitát generálni, de el kell fogadni, hogy a magyarországi cigányság 60-70 százaléka nem dolgozik, és nem mindig saját jószántából, úri passzióból nem dolgozik. Ez egy lózung, hogy mi vagyunk a rendszerváltozás vesztesei, de így igaz. Az akkori rendszernek nem is állt érdekében, hogy tanult emberek legyenek a cigányok – néha úgy érzem, hogy a mostaninak sem nagyon –, hiszen a választásokon mennyivel egyszerűbb megvenni 30-40-50 ezer cigány szavazatát öt kiló lecsókolbással, mint azét, akinek saját elképzelései vannak a világról – de ez most nem ide tartozik.

Csak azt akartam jelezni, hogy azért a cigányok sem mind a többségi társadalom által elfogadott vagy vélt sztereotípiá alapján élnek: nekem sincsen Mercedesem, nem hordok egyetlen aranytárgyat sem, mert rühellem – nem is hordanék soha, semmilyen körülmények között -, két diplomám van... Vannak tehát, akik próbálnak csinálni valamit. Csak annyit kérek mindenkitől, hogy ne általánosítsunk, és próbáljunk meg úgy állni a dolgokhoz, hogy ők is, mi is emberek vagyunk.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e személyes indíttatású hozzászólás? Tessék parancsolni!

HORVÁTH GÉZÁNÉ: Úgy érzem, hozzá kell szólnom, ugyanis nagyon szégyellném magamat – mint az Európa Tanács küldötte, aki az esélyegyenlőséggel foglalkozik –, ha félreérthető lett volna az a gondolat, amit fejtegettem.

Tudni kell, hogy az én környezetemben, ahol én dolgozom, közvetlenül hozzám tartozó 500 fős roma település van, és roma polgármesterrel ülök egy asztalnál nap mint nap, tehát köztünk ilyen probléma még csak föl sem merül. Vitáink vannak, de azok belső, önkormányzati vagy intézményfenntartói viták, hogy finanszírozok-e többet vagy nem.

Az Út a munkához programmal kapcsolatban arra akartam a figyelmet felhívni, hogy kevés dolgot oldottunk meg, nem egészen jól. A családi támogatás decemberig megmarad. Igaz, azelőtt két fő kapta. Egy névre ment az 57 ezer vagy 63 ezer forint, sőt olykor még több is –ez a gyerekek számától is függött. Ahogy belépett az Út a munkához program, ezzel párhuzamosan a másik fél, aki nem dolgozott, azonnal kérelmezhetette a 28500 forintot, és meg is kapta. Ettől kezdve másfajta ösztönzés van a családon belül is, hogy elmegy-e dolgozni vagy nem.

A másik, hogy ha egy 500 fős településen van 80 segélyezett, azt a 80 embert egy év alatt nem tudja tartósan foglalkoztatni. Mit csináljon velük? Sétálnak szinte az utcán, irritálva a többi embert. Betérnek egy-egy italra, és röhögnek.

Még egyszer mondom, távol áll tőlem...

ELNÖK: Köszönöm szépen a hozzászólást. Elnöki onnipotenciát gyakorolok: a gyanú árnyéka sem merül fel ebben a témában – fejezzük ezt be!

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: A szülői oldal is szólni szeretne.

ELNÖK: A szülői oldal az előbb közbeszólt, és elmondta, hogy nem arra gondoltak.

KESZEI SÁNDOR: De nem én vagyok egyedül a szülői oldalon! Miért vonod meg a szót?

ELNÖK: Nem vonom meg a szót, de az oldal befejezte a hozzászólását. Az előbb azt mondtátok Árpádnak, nem arra gondoltatok – én ezt elfogadtam, mindenki elfogadja. A témát ezzel fejezzük be!

KESZEI SÁNDOR: A szülői oldal egyik képviselőjét folyamatosan leinted, több oldal részéről pedig hatan-heten is visszatérnek a beszélgetésre!

ELNÖK: Sándor, ti vetettétek föl a legtöbb témát! Minden témát leírtam.

KESZEI SÁNDOR: Ezért jöttünk ide!

ELNÖK: Hál' istennek, örülök neki! Folytatjuk a munkánkat.

KESZEI SÁNDOR: Szóval Ági nem kapott szót – kérem jegyzőkönyvbe venni.

ELNÖK: Nem vagyunk omnipotensek abban sem...

KESZEI SÁNDOR: Az elkövetkező ülésen, ha bele mer szólni más oldalról bárki, ugyanezt fogom kérni – érthető?

ELNÖK: Értjük. Nincs szociálpolitikai felkészültségünk. Ebben a témában nem kellene nekünk...

KESZEI SÁNDOR: Vélemény véleményezése történt.

ELNÖK: Következik a nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók képviseletében Papp Kornél úr.

PAPP KORNÉL: Kicsit szürreális az egész. Határozatképtelen létszámban vagyunk jelen, és beszélgetünk arról a költségvetésről, amely nekem a tizedik – mert volt kétéves költségvetés is egy alkalommal, amúgy a tizenegyedik lenne. Gyakorlatilag ilyen költségvetés-tárgyalás még nem volt az elmúlt évtizedben, mint most. Tulajdonképpen nem is tekintem annak, nemcsak azért, mert határozatképtelen számban vagyunk itt, egyszerűen ez nem olyan stádium. Pontosabban olyan stádiumban tartanak a folyamatok, de mi egy korábbi fázis anyagát kaptuk: körülbelül a költségvetés tervezésében május-június környékén tartanak itt, leszámítva azt, hogy bizonyos jogszabályi változások voltak a júniusi parlamenti üléseken, amik kihatnak a következő tanévre.

Nem irigylem sem Tamást, sem Mártát. A különböző megfogalmazások, amelyek a kormányzati oldalt érintik, nem az ő személyük irányában hangzanak el. Mindazonáltal bizonyos dolgokat ki kell mondani, még ha a megoldást a Közoktatás-politikai Tanácsban mi nem is tudjuk felvillantani.

Ha újjáépíteni valamit úgy lehet, ha teljesen leromboljuk, akkor elmondható, hogy eredményes volt az elmúlt pár év kormányzása, mert ez a költségvetési tervezet azt mutatja, még

azt is sikerült lerombolni, amit az előző kormányzatnak sikerült felvázolni, és még pozitívnak is tartotta a közoktatás valamennyi szereplője.

E területen bizonyára szót kell ejteni a költségvetési törvény hagyományosan 5. mellékletében megbújó sok értékes elemről, amelyek között nem volt konszenzus, hogy mi az értékes, mi az értéktelen – lásd komprehenzív iskola. Mindenesetre ott volt sok értékes elem, de már egy esztendővel ezelőtt is ki lehetett mondani, tavasszal is ki lehetett mondani, amikor további megszorítások vázolódtak fel, hogy ahol van megtakarítási lehetőség, az ott van. Ott van, csak óva intünk mindenkit attól, hogy az értékeket kiöntse az értéktelennel egyetemben.

Amit ez a tájékoztató felsorol, talán a 3. oldalon: igen, ha valamelyik ujjunkat mindenképpen harapni kell, akkor vélhetően ez az, ami kevésbé fáj – bár úgy hiszem, ezt a kifejezést már nem nagyon lehet használni. Akkor sem értem viszont, hogy amikor már látni lehetett, hogy nagy a baj – és ezekben a napokban is látni lehet –, akkor miért kell a pénzt kiengedni a markunkból, hagyni szétfolyni. Népszerűtlen lesz talán, amit mondok, de itt az informatikai normatíva kérdésére gondolok, ahol valóban jelentős összeget lehetett volna megfogni. A magam részéről csak egyre tudok gondolni: hogy az elmúlt másfél évtizedben a korrupció az informatikai fejlesztések terén volt a leghatalmasabb. Példaként emelem ki a 2005-ös IBM-es konstrukciót, aminek az utolsó elemeit most kell eltüntetni, tehát még ebből az informatikai normatívából, amit most kiosztanak. A 2006-os szerződések utolsó elemeit ebből kell megvásárolni, a már rég nullára leamortizálódott eszközökért még most kell fizetni. Ezeket a nyomokat el kell tüntetni.

Ha az iskolaadminisztrációs szoftverre kötelezően az 1 millió forint 30 százalékát nézzük, az is tetemes összeg. Ezt is úgy látom, hogy mennyire fog hiányozni 2010-ben ez az összeg, ha ki fog folyni a kormányzat markából.

Ezt a korrupciót a jövőben minden bizonnyal vizsgálni kell. Nem az én feladatomban, én csak a Közoktatás-politikai Tanács egy oldalának véleményét próbálom kifejtetni, azt sem teljes mértékben.

Az előbb azt mondtam, hogy van honnan, és idén is lett volna esetleg honnan megtakarítást eszközölni. Hogy honnan nem lehet, honnan tilos, azt a 4. oldal tartalmazza. Bántó és cinikus az a 9. pont, amely a családok terheire tesz még utalást. Mindezt bő egyhetes iskolakezdés után tudom mondani, a síró szülőkkel találkozó iskolavezetés tapasztalatai alapján. Ha azt tetszenek gondolni, hogy az átlagcsalád – sokszor rossz szájjal szokták mondani, hogy a középosztály, de már a középosztály családjai is ebbe a helyzetbe kerültek... Nem lehet 2010-ben több terhet a családok vállára tenni, vagy ha ezt megtesszük, ennek következményei nemcsak politikailag beláthatatlanok. Csak az az érzésem, hogy a költségvetés előkészítése kapcsán sokan csupán a politikai következményekkel számolnak.

Én ugyanide sorolom az alapfokú művészetoktatást azért, mert a gyermekek jelentős részének ez a kitörési lehetősége, ez az, ahol a tehetségét meg tudja mutatni, és ez az, ami közösségépítő. Az én meggyőződésem az, hogy a jelen és az elmúlt időszak oktatáspolitikájának célkeresztjében közösségépítő tevékenységek voltak – az alapfokú művészetoktatás szétverését is szándékos, tudatos akciónak tekintem, bár hozzáteszem zárójelben, hogy irányában mindkét politikai tábor szakpolitikusi valamelyest egyetértettek, mert az alapfokú művészetoktatásban tételezték, gyanították a legnagyobb visszaélési lehetőséget. Annyira leépítették viszont 2009-re az alapfokú művészetoktatás finanszírozását, és olyan mértékben helyezték a terhet a családokra, hogy csak azt tudom mondani, hogy el a kezekkel az alapfokú művészetoktatástól. Ami megmaradt, azt engedjék még tovább folyni.

Csak kevésbé tájékozottaknak mondom, zárójelen: ahhoz, hogy egy gyermek az alapfokú művészetoktatásban részt tudjon venni, úgy 15 ezer forint térítési díjat le kell tenni az asztalra, és az iskola csak akkor kapja meg a normatívát, hogyha ezt behajtja a családotól – kivéve a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőket. De, ahogy ezt korábban mondtam, a családok szélesebb köre került már a nyomorba.

Beszéljünk olyasmiről, amiről nincs szó ebben az anyagban, és ami még változhat novemberig, vagy akár decemberig. Elfogadhatatlan az intézményfenntartók és intézmények számára, hogy a rászorultsági alapon nyújtott kedvezményes étkeztetést megharmadolják, tehát hogy mondjuk 65 ezer forint helyett csak 22,5 ezer forintot adnak. Az intézményeknek egyszerűen nincs miből kigazdálkodni.

Ehhez kapcsolódóan, és akár kérdés is lehetne a kormányzati oldalhoz, ha lehet rá válaszolni. A költségvetési törvényből csak azért derül ki, hogy a Gyvt. 148. § (5) bekezdés – szokás szerint egy visszautalás történik a törvényre –, de vajon az változik-e, vajon igaz-e, amit a sajtóban hallani lehet, hogy a háromgyermekes családok automatikus kedvezményét esetleg feloldják, és azt is rászorultsághoz kötik? Én ezt nem tudhatom, mivel előterjesztés nem történt. De amennyiben ez megtörténik, hogy a háromgyermekesek kedvezményét is elveszik, ez megint csak egy merénylet a családok ellen, legfőképpen az iskola ellen, mert az iskola nem nézheti el, hogy a gyermek éhezik. Az iskola tehát mindenképpen biztosítani fogja azt az étkeztetést – csak ez erkölcstelen, ahogy jelenleg zajlik. Szavakban biztosítjuk a szociális hálót, a gyakorlatban pedig ráhárítjuk a fenntartókra és az intézményekre a terhet.

Szintén elfogadhatatlan számunkra – mert az esélyegyenlőség legfőképpen középiskolás korosztály esetében a kollégiumi ellátással biztosítható olyanoknak, akik nem élnek középiskola közelében – a kollégiumi lakhatási támogatás jelentős csökkentése. Elfogadhatatlan. Minden normatíva csökken. Nyilván érvek hangozhatnak el egyik vagy másik csökkentése ellen. Én azt a kettőt emeltem ki, amely egyszerűen az esélyegyenlőség biztosítása mentén lehetetlen, hogy csökkenjen.

A pedagógusoknak is van családjuk – bármennyire furcsa, nekik is meg kell valahogyan, valamiből élni. Ha úgy tetszik, középosztály, amely elnyomorodott az elmúlt esztendőben. Megengedhetetlen az, hogy a vizsgadíj-támogatások drasztikusan csökkenjenek. Mondjuk ki: a nyár teljesíthetetlen ezeknek a családoknak, amennyiben az érettségi után nem kaphatja meg a pedagógus ezért a pluszmunkáért a díjazást. Az állami hozzájárulás ezekhez a díjakhoz kevesebb, mint ötven százalékos. A többit az iskolának, a fenntartónak kell kigazdálkodnia. Most a keretet megharmadolják a költségvetés jelenlegi verziója szerint. Ez azt jelenti, hogy a hozzájárulás körülbelül Huszon százalékos lesz az érettségi vizsgáztatáshoz, vagyis az intézmények számára mondhatni kifizethetetlen, mert kigazdálkodhatatlan lesz a következő esztendőben. Hasonlóképpen a szakmai vizsgadíjhoz.

Több oldal föltette a kérdést, hogy hol van a pedagógus-továbbképzés, megmaradt-e a 11700 forintos normatíva, vagy legalább a jogcím. Hasonlóképpen kérdés ez a diáksport-normatívánál. Mondhatni, hogy a diáksport támogatásának az elmúlt egy évtized távlatából is elég érdekes múltja van, mert egyszer nagy vívmány volt, hogy megszületett, utána beépült, aztán nagy vívmány, hogy újra megszületett – és kérdezem, hogy most újra beépül-e a csökkenő normatívába, illetve csökkenő normatíva esetén hogy beszélhetünk beépülésről. Az a felvezetés, hogy a járulékok csökkennek január 1-jétől, ekkora vágását a támogatásnak nem indokolja ugyanis.

Nem a teljesség igényével ennyit szerettem volna csak elmondani. Végezetül két kérdést még.

Az egyik a szürrealitás fokozása, most jutott eszembe. A hetedikesekről beszéltünk. Ez is nagy vívmány, hogy a hetedikesek számára január 1-jétől az ingyenes támogatást biztosítjuk a gyvk-sok számára. A szürrealitáshoz hozzátartozik, nézzük meg, hogy ezek a hetedikesek mikor voltak hatodikosok: az előző tanévben. És nagy vívmány volt, hogy január 1-jétől kapták az ingyenes étkeztetést. Meddig? Június 30-áig. És most szeptember 1-jétől december 31-éig fizetnek. Nagy vívmány, hogy január 1-jétől újra nem kell nekik fizetni. Érdekes. Vajon az iskola hogy magyarázza ezt meg a kedves szülőnek, hogy mostantól fizetniük kell. Januártól nem kellett, most újra kell. Ez az a korosztály, aki szeptembertől decemberig mindig fizet, és januártól nem kell neki fizetnie, szemben más korosztályokkal. Ezt kellett volna a tanévre bevezetni, és nem naptári évhez igazítva.

Ha egy rendszert végigvezetünk, és ez volt a nagy reform, de csak augusztus 31-éig szól ez a csoportnormatíva, akkor most, január 1-jével, mivel az állam zsebe indokolja, hozzá kell nyúlni a rendszerhez. Igaz, hogy más helyen szövegesen az szerepel, hogy ez nem fogja érinteni a jövőt, ami 2010 szeptemberétől lesz, de most, januárban hozzányúlunk az éves normatívához. Én úgy gondolom, hogy ez enyhén szólva átlátszó: az érdek most azt kívánja, hogy térjünk vissza egypár hónap erejéig megint az éveshez, aztán majd valahogy másképp lesz. De az már nyilván egy másik kormányzati ciklus...

Végezetül, oktatásnak oktatás, lehet, hogy nem a Közoktatás-politikai Tanács asztalán szereplő kérdés a hittanoktatás támogatásának megvonása. Ha kormánypárti országgyűlési képviselők vagy bizottsági elnökök ennek ellenkezőjéről tartanak is sajtótájékoztatót, akkor is a kormány asztalán lévő változatban nulla forint szerepel, sőt, sor sem szerepel. Megint ne a hitélet támogatását tessék ebben látni: e mögött is olyan pedagógusok vannak, akik ebből az oktatásból élnek. Itt nem a lelkeseket támogatja az állam, vagy elsősorban nem, hanem polgári családokat, akik a hittanoktatásból élnek, és úgy gondolom, a mellett, hogy milyen szerződéseket sért – ezt majd mások fel fogják vetni –, családokat taszítanak megint létbizonytalanságba ezzel, és az oktatás-nevelés egy nagyon értékes területét veszélyeztetik.

A Közoktatás-politikai Tanács a miniszter tanácsadó testülete. Nem vagyunk ugyan határozatképesek, ezért csak a magam részéről tudom mondani: kérem a miniszter urat, hogy ne adja ehhez a nevét, a kormányúléseken szavazzon ellene, és ha akarata ellenére ez így bekerül, akkor képviselőként is tegyen meg mindent az ellen, hogy ez a költségvetés átmenjen a parlamenten.

Ezt tudom javasolni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az oldalon van-e további? *(Keszei Sándor: Tiltakozom! Vagy szóvivő beszél, vagy...)*

BRAUN JÓZSEF: Azt gondolom, önbecsapás lenne, hogyha most eltekintenénk attól, hogy valóban milyen világgazdasági környezetben létezőnk. Mindenfajta személyes érdekünket sérti ez a helyzet természetesen, de akkor sem szabad ettől eltekinteni. Ez a helyzet most rettentően kielezi azokat a viszonyokat, amik a közoktatásban is már régóta vannak, tudniillik a közoktatás és a szociális ellátás, a közoktatás és az egészségügyi ellátás, a közoktatás és az igazságrendszert – és sorolhatnám, hogy a nagy társadalmi ellátórendszerekkel való érintkezésben az iskola mindig is tisztázatlan helyzetben van. Ez most is látszik, ezért is éleződnek ki ezek a viszonyok.

Itt szeretnék csatlakozni a szakmai oldalhoz, aki az elvszerű végiggondolást javasolja. A nagy bajban én teljesen pozitívan tudom értékelni, amikor kormányzati körökből az hangzik el, h

hogy nem a fűnyíróelvet akarják alkalmazni. Ebben a helyzetbe fokozottan kellene elvekre törekednünk, hogy mik azok az elvek, amik fontosak. Semmit nem kérdőjelezek meg azoktól, amik itt elhangzottak, természetesen, de ezeknek a preferációsrendjén már lehetne vitatkozni. A Közoktatás-politikai Tanács munkájában néhány éve már részt veszek, de soha nem éreztem azt, hogy ilyen irányú munka zajlana, hogy egyrészt az alapelveket, másrészt az alapelvek valamilyen preferációját határozzuk meg.

Az utóbbi években a kormányzati munkában rejtve már megjelent. Amikor a teljesítménymutató megjelent, vele párhuzamosan egy csomó tétel kikerült a pályázati körbe. Ez óhatatlanul egyfajta preferációt jelent, mert amik kiegészítésként jelennek meg, azokat a dolgokat a rendszer leminősíti az alapszolgáltatáshoz képest. Ebben a dologban nem tudok arról, hogy szakmai, szakmapolitikai konszenzus születne.

Lózung ma már, hogy az ilyen kemény helyzetek egyúttal lehetőséget is adnak arra, hogy átgondoljuk ezeket az elveket, és meghatározzuk a preferenciákat. Ebből a szempontból azt hiszem, nem kérdőjelezhető meg, hogy a teljesítménymutató és az ahhoz kötött feladatellátási kötelezettség a közoktatás magja. Ha azok a feladatok nem teljesülnek, akkor óriási sérelem keletkezik. Éppen ezért az egy nagyon rossz üzenet, hogyha ez a teljesítménymutató is csökken. Ezzel nemcsak azt üzenjük, kimondatlanul is, hogy a közoktatás szolgáltatási palettája nem bír olyan széles spektrumot nyújtani, mint eddig, hanem azt is, hogy a leglényegibb alapját, magját tessék alacsonyabb szinten ellátni. Ezt nagyon meggondolandónak vélem. Azt javaslom, hogy a további gondolkodásban ez a teljesítménymutató semmiképpen ne csökkenjen, mert nagyon-nagyon rossz üzenete van. Kezdődjék akár vita. Kényszerhelyzet van, de te is mondtál egy csomó dolgot, ami mind rettentően fontos, de valószínűleg nem egyformán fontos. Azt is vélelmezem, hogy valóban politikai szándékoktól, oldalaktól vagy színektől függetlenül is meg lehet állapodni abban, hogy most egy ilyen helyzetben koncentráljunk valamire, mik azok, amik még fontosak, mire mennyi jut, és lehet távlatosan is mondani, hogy miket fejlesszünk a későbbiekben.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az oldalak befejezték a szakmai hozzászólásokat. Biztos vagyok benne, hogy Móre Tamás úr nem minden felvetett kérdésre fogja tudni most helyben megadni a választ. Ezért őt is szeretném megnyugtani, hogy az itt készült jegyzőkönyvet azok kezébe adjuk, akik a költségvetéssel foglalkozó törvényjavaslat módosításában, előkészítésében kompetensek. Azok a kérdések kiemelten kerülnek a jegyzőkönyvbe, amelyekre itt nem születnek megnyugtató válaszok, és remélhetőleg, amikor a költségvetés következő – tehát első – olvasatát meg fogja ismerni a testület, visszaköszönhetnek azok a kérdések, amelyekben pozitív vagy akár negatív válaszok születtek.

Ezek után, Tamás, légy szíves...

MÓRÉ TAMÁS: Köszönöm szépen a válaszlehetőséget – ha egyáltalán válaszlehetőségnek tekinthető, mert alapvetően tényleg véleményeket, észrevételeket hallottunk, ami nyilvánvalóan hasznára és segítségére lehet a tárcának a további lépések megtételében. Alapvetően kérdés, amire választ is lehet vagy kell adni ebben a körben, és nem „csak” egy üzenetovábbításra van lehetőségem, a következő volt:

A szülői érdekképviselői szervezet oldaláról merült fel az addicionalitás kérdése, vagyis hogy eddig is kellett fejlesztésre költeni, mielőtt uniós tagok lettünk, most pedig megkaptuk a többletpénzeket, és elfelejtünk hazai forrásból fejlesztési célra költeni. Nem? Körülbelül ez volt. *(Keszey Sándor: Ez is volt.)* Ez volt az első. Az addicionalitás elve továbbra is él, a

társfinanszírozáson keresztül a hazai rész, a központi kormányzat által hozzá tett rész, amit fejlesztésekre fordít, ugyanúgy fennmarad, legfeljebb más formában jelenik meg – különben nem kapnánk az Európai Uniótól pénzt, ha ezt nem tartanánk be. Ez továbbra is teljesül tehát.

A következő kérdés volt, hogy ki lesz az, aki ellenőrzi, hogy az önkormányzatok továbbra is ellátják-e a kötelező feladatokat vagy sem. Az én korlátozott ismereteim szerint létezik olyan, hogy regionális közigazgatási hivatal... *(Keszei Sándor: Megszűnt.)* A regionális? *(Keszei Sándor: Megszűnt a jogosítványa. Nem lehet oda fordulni, mint régen a megyeihez. – Papp Kornél: Csak építési ügyekben.)* Csak és kizárólag építési? *(Keszei Sándor: Az önkormányzat első fokú ellenőrzés nélkül van. Csak az Alkotmánybírósághoz fordulhatunk. – Horváth Gézáne: A Számvevőszékhez lehet a regionális közigazgatási helyett fordulni.)* Akkor ez megint csak egy értékes észrevétel.

Igazából olyan érzésem van, hogy alapvetően az itt elhangzott felvetések – függetlenül attól, hogy költségvetésről beszélünk, vagy nem költségvetésről beszélünk napirendként – folyamatos problémaként jelentkező kérdések, amit csak a költségvetés aktualitása alapján nem érzem úgy, hogy most tisztázni lehetne.

Egy érdekesség megütötte a fületem. Új áfatörvényünk lett, és ez változtatta az étkeztetés adómentességét. Ha valaki megnézi az új áfatörvény első, közlönyállapotban megjelent szövegét, az alapján áfamentes volt az étkeztetés, és volt olyan kör, aki kifejezetten kérte, hogy ez ismét legyen áfaköteles. Sajnos, ezzel egyben megváltozik az áfaalap is, és ettől kezdve a támogatás, amivel én kiegészítem a szülőktől beszédhető pénzt, az is az áfa alapját fogja jelenteni. Saját kardjába dőlős történetről van szó – ezt csak úgy érdekességként jegyeztem meg.

Többször szóba került, hogy készül-e a salátatörvény. Készül. Jelenlegi verziójában még nem törvény, nem is törvénytervezet, végképp nem törvényjavaslat. Nyilván ez fog gondoskodni arról, hogy a finanszírozásban bekövetkező változások a feladatokkal is arányban legyenek. Egyelőre erről ennyit lehet mondani.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szeretném megkérdezni, hogy a közoktatást érintő kérdésekre elhangzott válaszokkal kapcsolatban kíván-e valaki szólni még. *(Jelentkeznek.)* Két hozzászólást látok még. Sándor az első, tessék!

KESZEI SÁNDOR: A kérdésem arra irányult – és ez szerintem érdekes –, hogy korábban nem lehetett a saját fejlesztési feladatainkra felhasználni az európai uniós normatívákat. Volt egy ilyen rendelkezés, vizsgálták, hogy csak arra, amire... Nem tudom, jól tettem-e föl, de kérdés, hogy így volt-e. Ez annak a fordítottja.

PAPP KORNÉL: Az első körben feltett kérdést szeretném megismételni. A Gyvt.-t illetően tervez-e változtatást a kormányzati oldal a háromgyerekes családok tekintetében?

MÓRÉ TAMÁS: Van olyan államháztartási rendelkezés – sokkal inkább költségvetési alapelv -, aminek az a lényege, hogy ha valamire uniós pénzt tudunk szerezni, arra ne költsünk hazait. Korábban is ez volt az elv.

A másik: ebben a pillanatban nincs ismeretem olyan elképzelésről, hogy a Gyvt.-nél ezt a változást kezdeményeznék.

ELNÖK: Megtörtént, Sándor! *(Keszei Sándor: Csak két mondat! Nem tudtuk elmondani a véleményünket, csak egy kérdést tettünk föl, és elvette a szót. És több dolog van. Kedves Pedagógusok! Szakmai Oldal!)* Megkérdeztem, hogy ki kíván szólni. Ketten jelentkeztek, föltették a kérdést... *(Keszei Sándor: Egy kérdést tettem föl, utána elvette a szót – még nem fejeztem be!)* Akkor tessék, parancsolj!

KESZEI SÁNDOR: Lenne olyan oktatáspolitikai kérdésünk, nem az előadóval kapcsolatban, ami nagyon fontos.

Az egyik, hogy ki csinálta ezt az anyagot – mert nagyon jó. Könnyű volt elolvasnom öt perc alatt...

ELNÖK: Gyorsan válaszolok: a közoktatási szakterület készítette elő a dokumentumot.

KESZEI SÁNDOR: Nagyon jó! És ezt elfogadja a Pénzügyminisztérium, a Gazdasági Minisztérium, mindenki. Ez jó!

Az elmúlt időszakban többször hallottuk miniszter úrtól és Arató úrtól is, hogy nem a közoktatási normatíva, illetve nem a normatíva, hanem egy összegben nem fog változni. Igaz-e ez? Itt vannak a minisztérium képviselői. Még a múlt héten is azt hallottuk, most pedig nem azt láttuk. Volt ez kérdés – majd választ kérek, nem az úrtól, hanem másoktól –, hogy volt-e olyan intézkedés, hogy a miniszter úr fellépett a közoktatásra fordítható pénzek csökkenése ellen. Hallottam ilyet is, hogy a miniszter úr fellépett. Erről szeretnék tudni. Az a válasz jöhet az Országos Szülői Érdekképviseleti Tanácshoz, oda is le fogunk írni egy jegyzetet.

ELNÖK: Jövő szerdára.

KESZEI SÁNDOR: Katonai Tamás úrnak is készítünk anyagot, és mindenképpen fogjuk alkalmazni, amiket elmondtunk, arra írásos választ kérek. Itt vannak költségvetési problémák, és nagyon sok javaslatunk van, amivel lehetne csökkenteni a valótlán kiadásokat, vagy racionalizálni a kiadásokat. Már mentek el anyagok, jött is válasz – most összesíteni fogjuk.

Ami nekünk még nagyon fontos lenne: azt mondjuk, hogy Közoktatás-politikai Tanács, de végeredményben itt készítjük fel a gyerekeket a felsőoktatásra. Lenne egy nagyon erős javaslatunk. Teljesen értelmetlennek találjuk azt, hogy az államilag fenntartott felsőoktatási intézményekben költségtérítéses képzés van, a nem állami fenntartású intézmények pedig költségvetési támogatást kapnak. Számunkra evidencia, hogy az állami felsőoktatási intézmények ingyenes szolgáltatást biztosítanak, a magán felsőoktatási intézmények pedig lehetnek költségtérítésesek, és lehetnek tandíjasak is. Ez minket nem érdekel. De ezt rendbe kellene hozni.

ELNÖK: Mit jelent, hogy költségtérítéses meg tandíjas?

KESZEI SÁNDOR: Ha van neki alapítványi hozzájárulás, akkor engedményeket adhat, tehát nem teljes tandíjat követel, 1 vagy 2 milliót, hanem azt mondja, hogy fölveszem 200 ezer forintért – az lenne a térítési díj. Ez lényeges kérdés. Erről miért nem beszél a kormány? Amerre járok, mindenütt hallom ezt. Csak ezt is le fogjuk adni, természetesen.

A másik, amit látunk, hallottam én is, tudom, mert ott vagyunk, mi is halljuk a sok síró szülőt – már nem merek a telefonhoz menni –, az pedig az állami fenntartású iskola. Annak az önkormányzatnak – nem tudom, hogy ez helyes-e, polgármester asszony –, aki nem bírja

fenntartani az iskolát, nem segít-e az, hogy lenne egy új konstrukció: az államilag fenntartott iskola. Nem államosításra gondolok, hanem hogy finanszírozva vannak a pedagógusok – ezt miniszter úr terjesztette elő nekünk itt is, meg az OSZÉT-ban is. Mi ezt elejétől kezdve támogattuk. Itt megint milliárdokról beszélünk, és egy rendszerrel. Közérzetjavító intézkedéseket is kellene tenni, tehát le fogunk tenni az asztalra ilyen közhangulat-javító intézkedéseket, hogy ne menjenek szembe a szülők ezekkel, amik praktikus oktatáspolitikai intézkedések.

A másik, amit felsoroltunk, most már megvan, hogy mivel tudnánk spórolni: három éves szakképzés a szakiskolákban, a 12 évfolyamos iskolák – főleg 13 évfolyamon benn tartani a gyerekeket az iskolában, bár ezt csak mi mondjuk, lehet, hogy a gyerekek másképp gondolják -, tehát hogy már 12 évfolyam után tudjanak menni a felsőoktatásba és a szakképzésbe. Miért találta ki az oktatáspolitikai tizenhárom évfolyamot? Azért mert el akarta helyezni a gyerekeket, hogy inkább ott legyenek, mint az utcán. De ez megdőlt, mert nem tudjuk fizetni. Nekem kell eltartani az egyetemistát is, meg a tizenhárom évfolyamon is a nagykorú gyereket. Ezt nem tudjuk fizetni. Nem a nyelvi előkészítőről van elsősorban szó, hanem a tizenharmadik évfolyamról.

ELNÖK: Bocsánat, hogy közbeszólók, de összefoglalod, amit elmondtál egy órával ezelőtt?

KESZEI SÁNDOR: Nem, hogy van-e ennek értelme. Tudnánk a tankönyvtámogatásról is szólni. 3,6 milliárd forint volt a tankönyvforgalom, amikor az ingyenességet bevezették. Tetszik tudni, hogy most mennyi? 18 milliárd forint. Ezt meg kell spórolni.

ELNÖK: Van-e még új dolog, Sándor? Amit nem mondtál, csak olyat mondj – mert én mindent felírtam.

KESZEI SÁNDOR: Akkor minek mondjam, ha felírtad?

ELNÖK: Azt szeretném kérni a kormányzati oldal nevében tőled, mint az Országos Szülői Érdekképviseleti Tanács elnökétől, hogy ha hatékony ülést szeretnél szerdán, légy kedves 8-án 16 óráig eljuttatni hozzám azokat a kérdéseket, amelyekre konkrétan választ vársz.

KESZEI SÁNDOR: Meg a javaslatokat is.

ELNÖK: És azokat a javaslatokat, amelyeket szeretnél beépíteni a közoktatást érintő fejezetekbe.

KESZEI SÁNDOR: Meg a Pénzügyminisztériumnak, Katona Tamásnak.

ELNÖK: Oda írsz, ahová akarsz.

KESZEI SÁNDOR: Iskolai költségvetést kérünk.

ELNÖK: Szeretném megkérdezni az oldalakat, mivel a napirendek elején különfélét vettünk föl, hogy van-e valakinek különféléje. *(Igen.)* Szeretném megjegyezni, a napirend

tárgyalása során fölvetődött, hogy a szülői oldal nem kapott szót. Mivel azonban nem közoktatásról volt szó, hanem szociális gondoskodásról, itt adnám meg a szülői oldalnak a szót, amit az előbb nem tettem. Tehát elsőként Schäffer úr, utána a szülői oldal.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Tisztelt Közoktatás-politikai Tanács! Egy olyan témát szeretnék fölvetni, ami közoktatás-politikai, de nagy valószínűség szerint belpolitikai, illetve külpolitikai vetülete is lesz.

A tanévkezdés előtt megkérdeztem különböző kisebbségeket a tankönyvellátásról. A tegnap délutáni állapotot, illetve azt tudom elmondani, amit a Nemzeti Tankönyvkiadó illetékesével beszéltem, ugyanis a kisebbségi tankönyvellátás területén a Nemzeti Tankönyvkiadónak gyakorlatilag monopóliuma van. Saját példán szeretném bemutatni, és kérem a Közoktatás-politikai Tanácsot, hogy az elkövetkezendőkben vegyük napirendre – nem tudom, hogyan – a kisebbségi tankönyvellátás helyzetét. Ezt már többször kértem, mert itt olyan mellébeszélések, olyan csúsztatások vannak, akár minisztériumi, akár tankönyvkiadói szinten, amelyek már túlnyúlnak az ország határain.

A középiskolákban a történelem érettségi tantárgy, alapvető tantárgy, amihez szükséges a tankönyv. Egy tankönyv. Nem akarok alkotmányos dolgokról beszélni, hogy kinek milyen joga anyanyelvén tanulni – mindenki tudja. A minisztériumnak van egy feladata, hogy biztosítsa ezeket a tankönyveket. A jelenleg érvényben lévő magyar történelem tankönyvek egyike Száray Miklós sorozata. Ebből létezik évek óta 1., 2., 3., 4. változat. A legnagyobb nemzeti kisebbség – a német kisebbség – számára létezik ez a tankönyv három tanéves elcsúszással. Elhoztam a tankönyvsorozat második kötetét. A második kötetnél három év elcsúszás van. A kétféle tankönyv között, noha kinézetre teljesen egyforma, belül ugyanazon az oldalon ugyanazok a képek vannak stb., óriási árkülönbségek vannak. A 2-esből a magyar változat ára 1560 forint, a német változata 17800 forint. Igazából nem kell megijednünk, mert a nemzetiségek számára ez egy zárt rendszeren keresztül biztosított: megpályázzuk a minisztériumnál ezeknek a tankönyveknek az árát, megkapjuk tartós tankönyvként – ezen már vitatkozhatnánk, mert az egyik tartós, a másik nem, de rá van írva –, és ezt nekem három évig kötelezően, de van, amikor több évig kell tartanom. A gyerektől nem szedhetem vissza, ami annyit jelent, hogy amikor eltelik három év, három évre előre mindig meg kell rendelnem, meg kell vennem, el kell raktároznom ezeket a könyveket, mert ezt így írják elő. Ez annyit jelent, hogy miután 50 százalékban tanítjuk a tantárgyakat németül, ebből a magyarországi beszerzett könyveink körülbelül 25 százalékot tesznek ki, magának a tankönyvkiadónak most tizenmillió forintot fizetek ki. Közlik, hogy ők ezt adják ki, nekem pedig ezért 40 százaléknyi előleget 10 napon belül be kell fizetnem. Még nincs sehol a tankönyv. És mint kiderült, van olyan, ami nem is lesz. Ennek a tankönyvnek a hátulján le van fényképezve a történelem 1., 3. borítója – a magyaron magyarul, a németen németül. Tehát aki a kezébe veszi, biztosan tudhatja, hogy ez megjelent, hiszen itt van, hogy Geschichte 9. vagy Geschichte 11. Közölték, hogy a hármast még nincs lefordítva, meg se lehet rendelni. Ezt egy másik tankönyvsorozatból tanítjuk, ami nem kompatibilis ezzel, nem forrásközpontú történelemtanítás stb.

Mi a magyar állami tantervek alapján tanítunk. Az érettséginket ugyanúgy állítják össze, annak a fordítása. Ezek után közölték, hogy azt nem. Nem is fizettük be. De van az első tankönyv, amelyik nem érkezett meg. Ezek is csak tegnap jöttek. Rákérdeztem, mi van az első tankönyvvel. Közölték, hogy baj van. Mi úgy tudjuk, hogy ez le van fordítva – mondtam. Igen, elektronikusan megvan ez a tankönyv – úgy mondanám, hogy nekünk „a” tankönyv az az -, de ez az elektronikusan meglévő tankönyv nyomtatásban nincs, és egyelőre nem is lesz, mert a

minisztériumtól hiányzik egy bizonyos számú engedély arra, hogy ezt kinyomtassák. Ezt az érvényben lévő tankönyvet, amelyik három éve a magyar iskolákban ott van! Nincs meg az engedély rá, hogy az elektronikus változathól legyen egy nyomtatott, a gyerek kezébe adható változat.

Nekünk tehát most – illetve az egész ország összes német nemzetiségi iskolájának – nincs első tankönyvünk. De elektronikusan megvan a Tankönyvkiadónál ez a tankönyv. Az lenne az első kérésünk a minisztérium felé, hogy nagyon sürgősen segítsenek hozzá bennünket, mert mire ez nyomdába kerül, mire legyártják, mire valami lesz vele, legalább elektronikusan küldjenek el nekünk egy pár leckét, hogy tudjuk, mit csináljunk. Nem beszélve arról, hogy miután a német világnyelv, Magyarországon összesen van tizenkét német nemzetiségi gimnázium, de ezen kívül lehet, hogy több mint száz gimnáziumban és szakközépiskolában működik az úgynevezett kéttannyelvű oktatás. A történelmet ott mindenütt németül tanítják. Nekünk a 17 ezer forintot nem kell fizetnünk, mert a minisztérium nagylelkűen megpályáztatta velünk, és természetesen megnyertük, de ezek az iskolák nincsenek benne ebben a körben. A magyar iskolákban a magyar gyerekeknek ez a könyv 17800 forintjába kerül. Ha mellé vesszük a földrajzot, az is tízezer fölött van, és akkor még csak két könyv van, és egy évfolyamon. És ez így megy tovább. Nem veszik meg, mert nem tudják megvenni.

Itt szeretném felhívni a szülői oldal figyelmét, hogy itt van aztán a szelektálás: „Na, gyerekek, ki tudja megvenni a 17500 forintos történelemkönyvet?” Aki meg tudja venni, az menjen kéttannyelvű iskolába, aki nem tudja megvenni, oda se menjen, mert nem lesz könyv, mert az iskola nem tudja kifizetni, se az önkormányzat.

Azt mondják, ezek a tankönyvek azért olyan drágák, mert a fordítása... Ha meg tetszenek nézni, ugyanazon az oldalon ugyanazok a képek stb., sőt, van, amikor el is felejtik áttenni a magyart németre, és magyarul maradnak ott a képaláírások, térképek, meg minden egyéb. Hátral van egy szöveggyűjtemény – mi nem szólunk azért, icsz országbeliek, hogy mi van, elől meg hátul, mi azt mondjuk, hogy tankönyv.

Ha kiszámolták, mennyi az önköltségi ára stb., ahhoz nem kell diploma, hogy valaki kiszámítsa, minél több példányban csinálnak egy könyvet, annál kevesebbe kerül. Ha most azt mondjuk, nézzük meg, hány kéttannyelvű gimnázium és szakközépiskola van – német-magyar kéttannyelvű -, kiderül, hogy jóval többen tanulnak ilyenben, mint német nemzetiségiben, tehát ezeknek a könyveknek az ára, ahogy számoltuk, lehetne körülbelül a negyede is.

ELNÖK: István, ennek az a neve, hogy kis példányszámú tankönyv. Az árképzésben döntő, hogy hány példány, ebben tökéletesen igazad van. Valószínű, hogy kevés készül belőle, azért 17 ezer. Az a probléma, hogy nincs első és harmadikos. De hogy miért pont azokat hagyták ki a sorból? Mert azt is lehet mondani, hogy első, második, harmadik – és felmenő rendszerben. De miért pont a harmadikosoknak nincs a tankönyvük lefordítva, máig nem tudjuk.

Nagyon sürgősen meg kellene kapnunk elektronikusan, aztán intézze el egymás között az Oktatási Hivatal, a minisztérium meg a Tankönyvkiadó, kinek a sara, hogy nincs meg ez a hosszú szám, aminek az elején ott kellene lennie, mert egyébként minden készen van.

Megkérdeztem különböző kisebbségeket – itt van a papír nálam, nem lényegi –, hogy ők hogyan állnak. Kiderült, hogy mi még jól. Van olyan kisebbség, ahol az első gyerekeknek nincs olvasókönyve. Egy első olvasókönyvet be lehet hozni. A történelemre rá lehet fogni, hogy abban politika van, hogy abban az van, abban meg az, és nem ugyanaz az ország berendezkedése, de hogy a rigó fütyül...

Ez nekem azért nagyon fájó – én most csak a németiség nevében merek beszélni –, mert a magyar történelemben egyetlenegy időszakot nem tudnak mondani, amikor a magyarországi németiség ne lett volna lojális a magyarokkal. De ezzel nem szabad visszaélni!

ELNÖK: István, hadd tegyek egy javaslatot – és ne haragudj, hogy közbeszóltam. Ezt a problémát elmondtad. Sokszor hoztál olyan témakört, amit orvosolni kellett – ezt is olyannak tartom. Kérlek, hogy ezt a problémát Kerner Annának, aki a kisebbségi tankönyvekkel foglalkozik, együtt interpretáljuk, nehogy én eltévesszem. A másik, hogy amennyiben nem tudunk megnyugtató választ szerezni, az Oktatási Hivatalban felkeressük a hatósági főosztályvezető asszonyt, és előtte is fölvetjük ezt a kérdést.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Szeretnék még annyit hozzátenni, hogy plusz két kisebbségnél van hasonló probléma: a horvátoknál és a szerbeknél. A szlovákokról nem beszélek, mert az pillanatnyilag egy egészen más terület.

ELNÖK: Mi nem keresünk benne politikát.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Tehát a szlovákokról nem, a románokról nem. Erre van írásbeli nyilatkozatom, írásbeli felhatalmazásom, hogy szólhatok érte.

ELNÖK: Nem akarom elhinni, amit mondasz, mert ilyen probléma nem lehetne. De megpróbáljuk megoldani – elfogadod? A jegyzőkönyv tartalmazza.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Hogy én most ilyen indulatos vagyok, mint magyar állampolgár vagyok indulatos. Egy percig nem kérdőjelezzük meg, valljuk és így tanítjuk, hogy Magyarország a mi hazánk, és nekünk itt belül kell megoldani. Én nem szoktam és nem szoktunk elmenni a német nagykövetségre panaszkodni, mert azt mondjuk, hogy ez Magyarország belügye. De akkor legyen belügy, és foglalkozzanak velünk, értsék meg, hogy milyen problémáink vannak. És ha azt mondom, hogy ha mást nem, tessék azonnal leküldeni ezeket az elektronikus anyagokat, és azt mondani, bocsánat, eltoltuk, csináljuk a tankönyvet, de addig ezt valahogy sokszorosítsátok. De hogy egymásra mutogatás van, azt nem. Mi is ugyanúgy befizetjük az adót – már bocsánat -, és a mi gyerekeinknek legalább annyira fontos, hogy az anyanyelvükön tanuljanak. Magánügy vagy nem magánügy, de hadd dicsekedjek vele: az elmúlt tanévben a budapesti német nemzetiségi gimnázium, aminek az igazgatója vagyok, az összes magyarországi magyar középiskola országos tanulmányi versenyében az első húsz helyből kettőt megszerzett. Ezek a gyerekek nemcsak németül, hanem magyarul is tudnak. És állítom, hogy a magyar történelmet, a magyar szokásokat legalább olyan jól tudják. Mert miután ezek alapján állítják össze az érettségit, tessék megnézni a mi érettségi eredményeinket emelt szinten történelemből, és tessék megnézni a magyarországi eredményeket. Pontosan azért hoztam el a tizedikes könyvet, mert ebben vannak benne Szent István intelmei. Aki kíváncsi rá a nemzetiségekkel kapcsolatban, nézze meg! És igen, meg kell koszorúzni Szent István szobrát, és közben el kell gondolkozni, hogy mit mondott a nemzetiségekről.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A választ elfogadod, hogy fölmegyünk a nemzetiségire?

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Igen, köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tessék parancsolni, Ági!

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Köszönöm. Tulajdonképpen csak szerettem volna, ha elhangozna, hogy a szülői oldal mindig elmondja a Közoktatás-politikai Tanácsban, a különböző fórumokon, sajtón keresztül, hogy a megszólalók évek óta azt kommunikálják, hogy rászorultsági alapon kapják a diákok többek között az ingyen tankönyvet. Amikor más csoportról van szó, a más csoport alatt természetesen azokat a szülőket értjük, akik alanyi jogon kapják az ingyen tankönyvet, holott az egy főre jutó jövedelmük lényegesen meghaladja azt a határt. Sajnálatos módon az Országgyűlésben egyik párt sem érdekelt, hogy módosítsa a tankönyvpiacról szóló törvényt. Az egy-kétgyerekes családok mind kimaradtak az ingyenes tankönyvellátásból. Rászorultságról beszélnek, miközben alanyi jogon olyanok is megkapják – tudok egyet-kettőt, aki nem él ezzel a lehetőséggel –, akinek akár a millió, másfél millió forintot is meghaladja a havi jövedelme. Az egyéb csoport alatt a szülői oldal ezt érti, de eddig még nem tudtuk elérni, hogy valóban rászorultsági alapon ossza el az állam az ingyen tankönyvet, annak ellenére, amit Sándor is mondott, hogy iksz évvel ezelőtt volt 3-4 milliárd a tankönyv, most pedig már a 18 milliárdot is eléri, amivel az állam támogatja. Nagyon kevés család részesül valójában ebből.

ELNÖK: Köszönöm szépen, meghallgattuk. Ezek után ezeket a témaköröket, napirendeket, bejelentéseket lezárom. *(Keszei Sándor: Ügyrend!)* Mielőtt a mai ülést befejeznénk, arról szeretném tájékoztatni a testületet, hogy a következő ülésen várható az óvodai nevelési irányelvek módosítása, a kollégiumi nevelés alapprogramjának a módosítása, valamint a pedagógiai szakszolgáltatokról szóló miniszteri vagy kormányrendelet módosítása. Tehát ezekkel a napirendekkel garantált, hogy még szeptember hónapban a testületet miniszter úr ismételtlen összehívja, nem rendkívüli, hanem rendes ülés keretében – keddi napra, ahogy szoktuk.

Van-e még valami?

SIMONNÉ TOLDI ÁGNES: Legalább nyolc nappal hamarabb megkapjuk az előterjesztést?

ELNÖK: Ezt most nem mondtam...

KESZEI SÁNDOR: Ügyrend!

ELNÖK: Mondjad!

KESZEI SÁNDOR: Az a véleményem – írásban is el fogom küldeni -, hogy a Közoktatás-politikai Tanács tagjai számára kifizetett juttatást az itt tartózkodás idejéhez kellene kötni.

ELNÖK: Azt majd a miniszter úr fogja megállapítani. A javaslatot köszönöm, majd a miniszter úr dönt a saját hatáskörében.

KESZEI SÁNDOR: De ez engem nem érdekel! Én most elmondom, hogy mit akarok!

ELNÖK: Mondd! De azt mondtad, hogy leírod. *(Közbeszólások, zaj.)*

(Az ülés végének időpontja: 12 óra 54 perc)